

Hanna Nisula

**VANHEMPIEN KOKEMUKSIA KASVATUSKUMPPANUUDESTA PÄIVÄHOIDON
ALKUVAIHEESSA**

**VANHEMPIEN KOKEMUKSIA KASVATUSKUMPPANUUDESTA
PÄIVÄHOIDON ALKUVAIHEESSA**

Hanna Nisula

Opinnäytetyö

Kevät 2012

Sosiaalialan koulutusohjelma

Oulun seudun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Sosiaali-alan koulutusohjelma

Tekijä: Hanna Nisula

Opinnäytetyön nimi: Vanhempien kokemuksia kasvatuskumppanuudesta päivähoiton alkuvaiheessa

Työn ohjaajat: Raija Tammi, Aira Kurtti, Riikka Suokas

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: Kevät 2012 Sivumäärä: 50 + 2 liitesivua

---

Opinnäytetyössäni tutkin vanhempien kokemuksia kasvatuskumppanuudesta päivähoiton alkuvaiheessa. Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvailla vanhempien kokemuksia päivähoiton kanssa tehtävästä yhteistyöstä, kasvatuskumppanuudesta, päivähoiton alkuvaiheessa.

Opinnäytetyön tavoitteena on vanhempien kokemusten kautta saada selville tietoa päivähoiton ja perheiden yhteistyöstä vanhempien näkökulmasta. Tavoitteena on, että opinnäytetyön tuloksia voidaan hyödyntää kasvatuskumppanuuden kehittämisessä edelleen asiakaslähtöiseen suuntaan.

Opinnäytetyöni on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Tutkimusaineistona olivat vanhempien kirjoittamat kertomukset kokemuksistaan eli narratiivit. Tutkimusaineisto koostui kuuden vastaajan kirjoittamista kertomuksista. Aineisto analysoitiin teoriaohjaavaa sisällönanalyysiä käyttäen, jota ohjasi kasvatuskumppanuuden teoria. Tutkimuksen keskeisin käsite on kasvatuskumppanuus.

Opinnäytetyön tulokset vanhempien kokemuksista olivat pääosin positiivisia. Vanhemmat olivat tyytyväisiä päivähoiton aloitukseen, jolloin päivähoiton henkilökunta on järjestänyt tutustumiskäynnit uuteen päivähoitopaikkaan sekä varhaiskasvatussuunnitelmat on tehty yhteistyössä vanhempien kanssa. Eniten kehitettäviä asioita vanhempien mielestä oli päivittäisessä yhteistyössä. Vaikka vanhemmat pääosin saavat kuulla päivittäiset kuulumiset lapsen päivästä, vanhemmat toivovat enemmän tietoa lapsen päivän kuluista ja aktiivisuutta päivähoiton henkilökunnalta vanhempien lähestymiseen.

Kasvatuskumppanuuden rakentamisessa tärkeää olisi panostaa erityisesti päivähoitosuhteen alkuun. Perheelle ja lapselle merkityksellisiä ovat tutustuminen uuteen hoitopaikkaan sekä perheen ja lapsen vastaanotto hoitopaikassa. Erityistä huomiota kuuluisi suunnata keskusteluyhteyden luomiseen heti päivähoitosuhteen alussa. Oleellista kasvatuskumppanuuden vahvistamisessa ovat päivittäiset kohtaamiset, joiden luomisesta päivähoitohenkilöstöllä on vastuu.

Asiasanat: kasvatuskumppanuus, yhteistyö, päivähoito, vanhemmat

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Social Services

Author: Hanna Nisula

Title of thesis: Parents' Experiences of Educational Partnership in the Beginning of a Child's Daycare

Supervisor: Raija Tammi, Aira Kurtti, Riikka Suokas

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2012

Number of pages: 50 + 2 appendix pages

Aim: The aim of the study was to describe parents' experiences of the co-operation with the personnel of the daycare services at the beginning of a child's daycare.

Method: The study is qualitative and the data consisted of narratives written by parents. Parents wrote about their experiences of the co-operation with the personnel of daycare centers. The theory of the study consisted of knowledge of educational partnership and the beginning of the child's day care. The theory of educational partnership was used in study also when analyzing the material.

Results: Parents were mainly satisfied with the educational partnership in the beginning of their children's daycare. Parents were pleased with the start of the day care when the personnel of the daycare center organized the visits to the daycare center before the start. There were also things to develop. Parents were not fully satisfied with the daily co-operation with the personnel of the daycare center. Parents wished to hear more information about their children's day at the daycare center. Parents also felt that the employees should be more active when facing the parents.

Conclusion: To build educational partnership it is important to pay attention to the start of child's day care. Visiting the daycare center before the start is significant for the family and the child to adapt in the new daycare center. Daily co-operation and discussions between parents and personnel can strengthen the partnership. It is the daycare center employees' responsibility to approach parents.

Keywords: educational partnership, co-operation, daycare, parents

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ	3
ABSTRACT	4
1 JOHDANTO.....	6
2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ.....	8
3 KASVATUSKUMPPANUUS PÄIVÄHOIDON ALKUVAIHEESSA.....	11
3.1 Varhaiskasvatus	11
3.2 Kontekstuaalisen kasvun malli	13
3.3 Päivähoidon aloitusvaihe	14
3.4 Kasvatuskumppanuus	17
4 TUTKIMUSMETODOLOGIA.....	21
4.1 Narratiivinen tutkimus	21
4.2 Kohderyhmä ja aineiston keruu	23
4.3 Aineiston analysointi	24
5 TUTKIMUKSEN TULOKSET	27
5.1 Päivähoidon aloitus.....	27
5.2 Varhaiskasvatussuunnitelma.....	28
5.3 Päivittäinen yhteistyö.....	29
5.4 Muu yhteistyö	31
5.5 Tyytyväisyys yhteistyöhön	31
6 JOHTOPÄÄTÖKSET	33
7 TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS	40
8 POHDINTA	44
LÄHTEET.....	49
LIITTEET	52

1 JOHDANTO

Lapsen elämässä keskeisiä toimintaympäristöjä ovat perhe, lähisukulaiset sekä päivähoitopaikka ja päivähoiton vertaisryhmä. Ensimmäinen ja tärkein yhteisö lapselle on oma perhe. Perheen lisäksi lapsen elinympäristöön tulee jossakin vaiheessa kuulumaan usein päivähoito ja päiväkodin lapsiryhmä, jolloin vanhempien lisäksi päivähoiton henkilökunnalla on tärkeä rooli lapsen elämässä. Siirtyminen kotoa päivähoitoon merkitsee sopeutumista uuteen ympäristöön. (Häkkä, Kuokkanen & Virolainen 2006, 66.)

Vanhempien ja päivähoiton henkilökunnan vuorovaikutus ja avoin suhde auttavat lasta sopeutumaan uuteen päivähoitopaikkaan. Toimiva aikuisten välinen vuorovaikutussuhde päivähoiton alusta saakka mahdollistaa lapsen laadukkaan päivähoiton, jossa lapsen kasvua tuetaan. Toimivan vuorovaikutussuhteen luomiseen tarvitaan paljon työtä ja molempien osapuolten panosta. Vanhemmat toivovat luontevaa yhteistyötä päivähoiton kanssa, jolla varmistetaan lapsen asioita koskeva tiedonkulku molempiin suuntiin. (Helenius, Karila, Munter, Mäntynen & Siren-Tiusanen 2001, 48.)

Päivähoiton aloitus voi olla vaikeaa lapsen lisäksi myös vanhemmille. Vanhemmilla voi olla erilaisia syitä päivähoiton aloittamisen vaikeuteen, ja päiväkodin työntekijöiden tulisi tukea vanhempia uudessa tilanteessa. (Karling, Ojanen, Sivén, Vihunen & Vilén 2008, 297.) Sekä lapsi että vanhemmat tarvitsevat varhaiskasvattajalta tukea uudessa elämäntilanteessa ja myötätuntoista suhtautumista niin lapsen kuin vanhemmankin erokokemukseen (Kaskela & Kekkonen 2007, 43).

Opinnäytetyöni tarkoituksena on tutkia ja kuvailla vanhempien kokemuksia kasvatuskumppanuudesta päivähoiton alkuvaiheessa. Tutkin päivähoitossa olevien perheiden vanhempien kokemuksia siitä, miten he kokevat yhteistyön päiväkodin kanssa alkaneen lapsen aloitettua päivähoiton, ja miten se on kehittynyt asiakassuhteen jatkuessa. Tutkittaviin aiheisiin kuuluvat myös kokemukset konkreettisista asioista, joita päivähoiton alkuvaiheessa on tehty liittyen kasvatuskumppanuuden ja yhteistyön rakentamiseen. Tällaisia asioita ovat esimerkiksi kokemukset tutustumisesta päivähoitopaikkaan ja päivittäisistä keskusteluista. Päivähoiton aloitukseen liittyvät päivärytmin ja elämän muu-

tokset ovat suuria niin lapselle kuin vanhemmallekin. Päivähoidon aloitus voi olla vaikeaa lapselle, koska hänen on jätävä vieraaseen paikkaan, ja vanhemmalle voi olla vaikea jättää lapsi koko päiväksi. Päivähoidon aloitusvaiheessa perheelle tärkeäksi tulee päiväkodin ja lapsiryhmän henkilökunta ja erityisesti mahdollinen lapsen omahoitaja, sillä heidän avullaan perhe saa joko positiivisia tai negatiivisia kokemuksia päivähoiton aloittamisesta ja kasvatuskumppanuuden alkamisesta ja kehittymisestä.

Tutkin aihetta oman kiinnostukseni vuoksi. Opinnoissani varhaiskasvatukseen ja päivähoitoelämään suuntautuneena ja tutustuneena tiedostan perheen ja päivähoiton yhteistyön suuren merkityksen niin perheelle kuin varhaiskasvattajalle. Halusin tutkia aihetta nimenomaan asiakkaan näkökulmasta. Pidän kasvatuskumppanuutta tärkeänä osana varhaiskasvatusta ja sen asiakastyötä. Koen, että tärkeää on nimenomaan se, miten kasvatuskumppanuus ja yhteistyö näyttäytyvät asiakkaalle, sillä yhteistyön tekeminen ja sen rakentaminen ovat henkilökunnan vastuulla. Asiakkaan kokemusten avulla voidaan tiedostaa kasvatuskumppanuuden työtavassa sekä toimivat että kehitettävät asiat. Parannettavia asioita on aiheellista kehittää työelämässä niin, että asiakas voi olla tyytyväinen varhaiskasvatuksen tasoon ja varhaiskasvattajien toimintaan.

2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS, TAVOITTEET JA TUTKIMUSTEHTÄVÄ

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla vanhempien kokemuksia kasvatuskumppanuudesta päivähoidon alkuvaiheessa.

Tutkimuksessani tarkoitan päivähoiton alkuvaiheella ensimmäistä puolta vuotta, jonka perhe on ollut päivähoitossa asiakkaana. Tutkimukseeni osallistujiksi sopivat perheet, joiden lapsi tai lapset ovat olleet päiväkotihoidossa noin puoli vuotta aineiston hankinnan aikana. Rajasin alkuvaiheen tarkoittamaan noin ensimmäistä puolta vuotta, jonka perhe on päivähoiton asiakkaana. Puolessa vuodessa on ehditty tehdä yhteistyötä jo sen verran, että vanhemmilla on useanlaisia kokemuksia aiheesta. Lisäksi ensimmäisessä puolessa vuodessa pitäisi olla ehditty tehdä esimerkiksi varhaiskasvatussuunnitelma sekä käydä mahdollisissa erilaisissa päivähoiton järjestämistä tilaisuuksissa, kuten vanhempainillassa.

Tutkimustehtävä on: millaisia kokemuksia vanhemmilla on kasvatuskumppanuudesta päivähoiton alkuvaiheessa.

Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa kokemuksellista tietoa kasvatuskumppanuuden toteutumisesta päivähoiton alkuvaiheessa. Tutkimusaihe on tärkeä ja ajankohtainen, koska kasvatuskumppanuuden työtapana on oleellinen osa varhaiskasvatusta ja vanhemmat halutaan osallisiksi lapsensa varhaiskasvatukseen. Tutkimustulokset voivat antaa päivähoiton ammattilaisille tietoa kasvatuskumppanuudesta vanhempien kokemana ja heidän näkökulmastaan. Tulosten avulla kasvatuskumppanuutta voidaan kehittää edelleen asiakaslähtöiseen suuntaan.

Vanhemmat kokemusten kertojina ovat tärkeä lähde tutkimustulosten kannalta, sillä heillä on ensikäden tietoa siitä, miten päivähoitossa kasvatuskumppanuutta rakennetaan ja pidetään yllä. Päivähoitohenkilöstö aloittaa vanhempien kanssa kumppanuussuhteen rakentamisen lapsen kasvun ja kehityksen tukemiseksi. Tärkeää on se, miten vanhemmat kokevat kasvatuskumppanuuden päivähoiton alkuvaiheessa, sillä mahdollisuus

luottamuksellisen suhteen muodostumiselle päivähoidon ja perheen välille on juuri päivähoidon alkuvaiheessa.

Tutkimusten tulokset voivat antaa minulle itselleni tulevaan ammattiin hyödyllistä tietoa kasvatuskumppanuudesta, jota pidän itse hyvin tärkeänä osana päiväkodin henkilökunnan ja lastentarhanopettajan työtä. Vanhempien kokemusten kautta saan tietoa siitä, millaista yhteistyötä päivähoidon henkilöstöltä odotetaan ja voin käyttää tutkimuksesta saamiani tuloksia hyödyksi tulevaisuudessa omassa työssäni päivähoidossa. Tutkimuksesta on hyötyä oman ammatillisen kehitykseni ja oppimiseni kannalta.

Sosionomin osaamisalueeseen kuuluvat muun muassa sosiaalialan eettinen osaaminen, asiakastyön osaaminen, kriittinen ja osallistava yhteiskuntaosaaminen ja tutkimuksellinen kehittämisosaaminen (Sosiaaliportti. 2010). Nämä osaamisalueet tulevat näkymään eri tavoin opinnäytetyöprosessissani ja näistä osaamisalueista löytyvät ammatillisen kasvun tavoitteet, joita olen itselleni asettanut opinnäytetyöprosessin ajalle. Edellisten lisäksi sosionomin kompetensseihin kuuluvat sosiaalialan palvelujärjestelmäosaaminen sekä johtamisosaaminen (Sosiaaliportti. 2010).

Sosiaalialan eettiseen osaamiseen kuuluu sosiaalialan arvojen ja ammattieettisten periaatteiden sisäistäminen ja toimiminen niiden mukaisesti. Lisäksi siihen sisältyy eettisen reflektion sisäistäminen ja sen toteuttaminen työssä. (Sosiaaliportti. 2010.) Sosiaalialan eettisiin periaatteisiin kuuluu asiakkaan itsemääräämisoikeuden ja osallistumisoikeuden kunnioittaminen. Myös kunnioittaminen asiakkaan oikeutta yksityisyyteen ja kokonaisvaltaisesti kohdatuksi tulemiseen kuuluvat näihin periaatteisiin. (Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry. 2009.) Koko opinnäytetyöprosessin ajan työnsäni näkyy sosiaalialan eettinen osaaminen, sillä tavoitteenani on toimia ammattieettisten periaatteiden mukaisesti, kunnioittaen opinnäytetyöhön osallistujien anonymiteettiä ja muita eettisiä kysymyksiä, jotka liittyvät osallistujiin. Pidän eettisten kysymysten huomioon ottamista erittäin tärkeänä, joten tavoitteenani on painottaa osallistujille myös opinnäytetyöhön osallistumisen vapaaehtoisuutta ja keskeytysmahdollisuutta. En anna mahdollisten omien mielipiteiden ja näkemysten vaikuttaa tutkimukseen tai tutkittavien näkemyksiin. Lisäksi koko prosessin ajan reflektoin omaa työskentelyäni ja tarkastelen kriittisesti omia valintojani ja perustelujani.

Sosionomin osaamiseen kuuluu kyky luoda asiakassuhde, joka on vuorovaikutuksellinen sekä tukee ja rakentaa asiakkaan osallisuutta (Sosiaaliportti. 2010). Opinnäytetyön ammatillisen kasvun tavoitteenani on oppia tapoja luoda asiakassuhde, jossa asiakas on osallisena omassa asiakassuhteessaan. Kasvatuskumppanuus on työtapa, jolla asiakkaan osallisuutta voidaan vahvistaa. Ottamalla vanhemmat aktiivisesti mukaan lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun sekä keskustelemalla ja kysymällä vanhempien mielipiteitä, vanhempi otetaan osalliseksi lapsensa varhaiskasvatukseen. Tutkimalla vanhempien kokemuksia kasvatuskumppanuudesta, voin tutkijana löytää keinoja, jotka vahvistavat osallisuuden tunnetta. Oppimistavoitteenani on tutkimustulosten kautta oppia asioita kasvatuskumppanuudesta, jotka ovat asiakkaalle merkityksellisiä päivähoidon alkuvaiheessa. Niin saan itselleni tietoja ja keinoja toteuttaa kasvatuskumppanuutta mahdollisimman asiakaslähtöisesti.

Tutkimukselliseen kehittämisosaamiseen kuuluvat reflektiivisen ja tutkivan työtavan sisäistäminen sekä taito suunnitella, toteuttaa, arvioida ja raportoida tutkimusta (Sosiaaliportti. 2010). Opinnäytetyöni aikana tavoitteenani on kehittää taitoani toteuttaa tutkimusta ja toimia tutkimusta toteuttaessani omaa toimintaani ja opinnäytetyötäni reflektoiden ja arvioiden. Tavoitteenani on tarkastella omaa toimintaani kriittisesti opinnäytetyöprosessin ajan ja muuttaa toimintaani tarpeen vaatiessa. Lisäksi oppimistavoitteeni on kasvattaa omaa teoreettista osaamista aiheesta sekä käytännön osaamista tutkimuksen tekemisestä.

3 KASVATUSKUMPPANUUS PÄIVÄHOIDON ALKUVAIHEESSA

Päivähoidon aloitus koskettaa koko perhettä ja muuttaa perheen elämäntilanteen monella tavalla. Päivähoidossa lapsi opettelee olemaan erossa vanhemmistaan, luo uusia ihmissuhteita päivähoiton aikuisiin sekä muihin lapsiin ja liittyy osaksi lapsiryhmän toimintaa. Varhaiskasvattajan tehtävä on auttaa lasta sopeutumaan uuteen ympäristöön ja luomaan suhteita niin aikuisiin kuin lapsiinkin päivähoitossa. (Kaskela & Kekkonen 2007, 43.) Vanhemmat ja päivähoiton henkilöstö valmistautuvat lapsen päivähoiton aloitukseen ennakoimalla ja suunnittelemalla elämänmuutosta heidän käytössään olevien toimintamallien, taitojen ja tavoitteiden mukaan. Lapsi ei osaa etukäteen valmistautua tulevaan muutokseen, joten vanhemmat ja päivähoiton henkilöstö ovat vastuussa lapsen sopeutumisesta uuteen päivähoitopaikkaan ja elämänmuutokseen. (Helenius ym. 2001, 35.)

3.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus tarkoittaa kasvatuksellista vuorovaikutusta, jonka tavoitteena on edistää lasten tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista ja se koostuu kasvatuksen, hoidon ja opetuksen kokonaisuudesta. Varhaiskasvatus on suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa, joka perustuu näkemykseen lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen kokonaisuudesta. (Stakes. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. 2005, 11.)

Suomalainen varhaiskasvatus toteuttaa niin kutsuttua educare-mallia, joka tulee sanoista education ja care giving ja tarkoittaa sitä, että päivähoitolla on sosiaalinen tehtävä sekä kasvatuksellinen tehtävä. Siinä yhdistyy lapsille suunnattu varhaispedagogiikka, jonka tarkoituksena on tarjota lapselle ikätason mukaista monipuolista toimintaa, sekä sosiaalipalvelu, joka mahdollistaa samalla vanhempien työssäkäynnin tai opiskelun tarjoamalla lapselle hoitopaikan. (Karling ym. 2008, 39.) Educare-käsitteeseen kuuluu myös hoidon, kasvatuksen ja opetuksen yhdistäminen kokonaisuudeksi, jossa leikillä on suuri

rooli pedagogisen toiminnan välineenä (Vilén, Vihunen, Vartiainen, Sivén, Neuvonen & Kurvinen 2006, 186).

Varhaiskasvatusta järjestetään varhaiskasvatuspalveluissa, joita ovat päiväkotitoiminta, perhepäivähoito ja avoin päivähoitotoiminta. Lisäksi esiopetus vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista kuuluu varhaiskasvatuksen piiriin. Varhaiskasvatuspalveluja tuottavat kunnat, yksityiset palveluntuottajat sekä järjestöt ja seurakunnat. Varhaiskasvatuksen laadukkuuteen vaikuttaa ammattitaitoinen ja koulutettu henkilöstö. (Stakes. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. 2005, 11.) Päiväkotihoidon järjestetään sille erikseen tarkoitettussa tilassa. (Laki lasten päivähoitosta 1973/36 1§). Päivähoito on lapsiperheille suunnattu sosiaalipalvelu, joka tarkoittaa sitä, että perheellä on oikeus saada lapselleen päivähoitopaikka, kunnes lapsi on kouluikäinen ja aloittaa koulun (Karling ym. 2008, 39).

Varhaiskasvatusta ohjataan valtakunnallisesti sekä kunnallisesti laeilla ja asiakirjoilla. Valtakunnallisesti varhaiskasvatusta ohjaavat sitä koskevat lait ja asetukset, varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja esiopetuksen perusteet. (Stakes. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. 2005, 8-9.) Valtakunnallisesti varhaiskasvatusta määritetään muun muassa päivähoitolailla 36/1973, lasten päivähoitoa koskevalla asetuksella 239/1973 sekä päivähoitossa järjestettävää esiopetusta ohjaavalla perusopetuslailla 628/1998. (Thl. Terveysten ja hyvinvoinnin laitos. Kasvun kumppanit. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lainsäädäntö. 2012.) Kunnallisesti varhaiskasvatusta ohjaavat kunnan varhaiskasvatuksen linjaukset ja strategiat, kunnan oma varhaiskasvatussuunnitelma, sekä päiväkotien omat varhaiskasvatussuunnitelmat ja lapsen henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma (Stakes. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. 2005, 8-9).

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on hyvinvoiva lapsi. Lapsen hyvinvoinnin edistämiseksi lapsen perustarpeista huolehditaan sekä hänen toimintakykyään vaalitaan. Lapsen hyvinvointiin liittyy myös pysyvät ihmissuhteet. Varhaiskasvatuksessa pyritään ylläpitämään lapsen suhteita vanhempiin, varhaiskasvattajiin sekä muihin lapsiin. Varhaiskasvatus koostuu hoidon, kasvatuksen ja opetuksen osa-alueista. Nämä varhaiskasvatuksen osa-alueet painottuvat eri tavoin ja eri määrin riippuen lapsen iästä. (Stakes. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. 2005, 15–16.)

3.2 Kontekstuaalisen kasvun malli

Kontekstuaalisen kasvun mallissa keskitytään huomioimaan lapsen kasvua tämän erilaisissa kasvuympäristöissä. Mallin kautta pyritään ymmärtämään lapsen eri kasvuympäristöjen keskinäisen vuorovaikutuksen merkitystä. Olennaista siinä on ottaa huomioon lapsen kaikki eri kasvuympäristöt ja se, miten lapsi toimii niissä jokaisessa. (Karling ym. 2008, 295.) Kontekstuaalisen kasvun mallissa lapsi nähdään oman elämänsä aktiivisena toimijana, joka toimii eri kasvuympäristöissä eri tavoin, esimerkiksi lapsi suhteuttaa omaa toimintaansa vertaistensa toimintaan lapsiryhmässä ollessaan (Vilén ym. 2006, 207). Lapsi ja hänen kasvuympäristönsä nähdään erottamattomina, lapsen toimintaa voidaan siis ymmärtää vain osana kasvuympäristönsä toimintaa. Lapsen oppiminen, kasvu ja kehitys ovat lapsen ja aikuisten keskinäisen toiminnan tulosta. Lapsen kasvulle ja kehitykselle on olennaista se, millainen vuorovaikutussuhde eri kasvuympäristöjen välille rakentuu. (Hujala, Puroila, Parrila-Haapakoski & Nivala 1998, 12.)

Kontekstuaalisen kasvun mallissa pyritään hahmottamaan lapsen eri kasvuympäristöjen yhteydet ja painotetaan kasvuympäristöjen välistä vuorovaikutusta. Lapsen kasvuympäristöjen välisellä keskinäisellä vuorovaikutuksella on vaikutusta lapsen kasvuun, kehitykseen ja toimimiseen. (Karling ym. 2008, 295.) Lapsen kasvuympäristö muodostuu toiminnoista ja ihmisten välisistä suhteista, lapsen keskeisimmät kasvuympäristöt ovat koti ja päivähoito, jossa vanhemmat ja varhaiskasvattajat toimivat yhdessä kasvatuksellisin kumppaneina. Perheen oma kulttuuri, ihmissuhteet perheen sisällä, vanhempien arvot ja asenteet vaikuttavat lapseen, ja varhaiskasvattaja ymmärtää näiden asioiden näkyvän lapsen jokapäiväisessä elämässä myös päivähoitossa. (Häkki ym. 2006, 14.)

Lapsen tärkein kasvuympäristö on oma perhe. Tärkeimpiä asioita lapselle on perustarpeista huolehtiminen ja lapsen ja vanhempien välinen vuorovaikutus. Myöhemmin lapsen elämään tulee perheen lisäksi myös muita kasvuympäristöjä, joista päivähoito on yksi merkityksellisimmistä. (Karling ym. 2008, 295.) Kontekstuaalisen kasvun malliin kuuluvat mikrosysteemi, joka on koti ja usein esimerkiksi päiväkotia, mesosysteemi, joka kuvaa eri kasvuympäristöjen välistä vuorovaikutusta, eksosysteemi, johon kuuluu lapsen kanssa toimivien aikuisten elämänpiiri, niin vanhempien kuin päivähoitajan henkilö-

kunnan taustat, työ ja suhtautuminen maailmaan. Makrosysteemi on kontekstuaalisen kasvun mallin uloin kehä, jolle sijoittuu esimerkiksi perhepoliittiset päätökset ja toimenpiteet. (Vilén ym. 2006, 207–210.)

Opinnäytetyöni kannalta kontekstuaalisen kasvun mallin oleellisin osa on mesosysteemi. Mesosysteemin eli lapsen eri kasvatusympäristöjen välisen vuorovaikutussuhteen toimivuus vaikuttaa lapsen kasvatukseen. Mesosysteemi tarkastelee esimerkiksi kodin ja päivähoidon välistä vuorovaikutusta. Kontekstuaalisen kasvun mallin mukaan lapsen kasvatusta on lapsen ympäröivien aikuisten yhteinen yhteistyöprosessi. Kasvuympäristöjen välinen yhteistyö, lapsen ympäröivien aikuisten väliset sosiaaliset suhteet ja niiden toimivuus voivat vaikuttaa lapsen kehitykseen myönteisesti. Sosiaaliset suhteet perustuvat vastavuoroisuuteen ja jatkuvuuteen osapuolten välillä. Mesosysteemin toimivuus eli vanhempien ja päivähoiton henkilöstön yhteistyö on lapsen etu. (Hujala ym. 1998, 18–19.)

3.3 Päivähoidon aloitusvaihe

Päivähoidon tavoitteena on tukea perheitä näiden kasvatustehtävässä ja yhdessä perheiden kanssa edistää lapsen persoonallisuuden tasapainoista kehitystä. Päivähoidon tulee tarjota lapselle jatkuvat ja turvalliset ihmissuhteet, lapsen kehitystä tukevaa toimintaa ja lapselle suotuisa kasvuympäristö (Laki lasten päivähoitosta 1973/36 2a§.) Nämä yleiset tavoitteet koskevat koko päivähoitoa: päiväkotihoitoa, perhepäivähoitoa ja leikkitoimintaa (Karling ym. 2008, 40).

Osaksi päivähoitoa kuuluu lasten esiopetus, joka tarkoittaa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen suunnitelmallista tukemista (Vilén ym. 2006, 80). Esiopetusta järjestetään kaikille kuusivuotiaille lapsille ennen kouluun siirtymistä. Esiopetus on Suomessa maksutonta, ja sitä järjestetään päiväkotien kokopäivä- tai osapäiväryhmissä tai koulujen yhteydessä. (Karling ym. 2008, 47.) Jotkut perheistä eivät käytä päivähoiton palveluja ennen lapsen esikoulun alkamista, mutta esikouluikäiset lapset käyvät päiväkodin yhteydessä olevan esiopetuksen. Perheen osallistuessa maksuttomaan esiopetukseen, joka järjestetään päiväkodissa, tulee perheestä päivähoiton asiakas ja kasvatuskumppanuutta

aletaan rakentaa samalla tavalla kuin niiden perheiden kanssa, jotka aloittavat päivähoiton aiemmassa vaiheessa lapsen elämää.

Päivähoidon aloitus merkitsee elämän muutosta, johon kuuluu paljon ristiriitaisia tunteita. Päivähoidon aloitus voi tuoda vanhemmissa esille huolen ja levottomuuden tunteita, mutta myös innostuneita ja odottavia tuntemuksia. Omien tunteiden käsittelyn lisäksi vanhemmat ovat vastuussa myös lapsen turvallisuuden tunteen säilymisestä uutta kohdatessa. Myös päivähoiton henkilökunta on vastuussa lapsen sopeutumisesta päivähoitoon. (Helenius ym. 2001, 35.) Lapsen siirtyessä kotoa päivähoitoon tärkeitä tekijöitä ovat vanhempien ja henkilöstön yhteistyö ja kasvatuskumppanuuden lähtökohtien luominen. Yhteistyön avulla voidaan luoda lapselle turvallinen siirtymä kotoa päivähoitoon (Hujala & Turja 2011, 80.)

Lapsen päivähoiton aloittamiseen liittyy aina samaan aikaan alkava kasvatuskumppanuuden rakentaminen perheen ja varhaiskasvattajien välillä. Yhteistyö olisi hyvä aloittaa järjestämällä keskustelutilaisuus, jossa perhe ja varhaiskasvattajat tapaavat. Silloin vanhemmat saavat tietoa päivähoitopaikasta ja siihen liittyvistä asioista. Keskustelussa päivähoiton henkilöstö saa tietoa lapsesta, tämän kehityksestä ja tavoista. (Karling ym. 2008, 297.) Keskustelussa on tarpeellista lisäksi käydä läpi vanhempien tuntemuksia päivähoiton aloitukseen liittyen ja suunnitella ja sopia päivähoiton aloituksen järjestämisestä käytännön tasolla (Helenius ym. 2001, 46).

Päivähoidon aloitukseen ja kasvatuskumppanuuden työtapaan kuuluvat perheen kotona tapahtuva tutustumiskäynti ja aloituskeskustelu, jossa varhaiskasvattaja pääsee tutustumaan perheeseen sen luonnollisessa ympäristössä. Aloituskeskustelu voidaan käydä myös päiväkodissa perheen sitä toivoessa. Keskustelun tavoitteena on keskustella lapsen päivähoiton aloittamiseen liittyvistä kysymyksistä, perheen odotuksista ja toiveista päivähoitosta sekä auttaa vanhempia valmistamaan lasta päivähoiton aloitukseen. Aloituskeskustelu järjestetään ennen lapsen päivähoiton aloittamista, jotta vanhemmilla jää aikaa valmistaa lasta päivähoitoon. Aloituskeskustelun ja tutustumiskäynnin tarkoituksena on luoda pohja kasvatuskumppanuudelle. (Kaskela & Kekkonen 2007, 41–42.) Päivähoidon aloitusvaiheessa järjestetään erillinen palaveri, jossa ovat mukana lapsen vanhemmat ja henkilökunnan edustaja. Palaverissa luodaan lapsen yksilöllinen varhais-

kasvatussuunnitelma, jossa sovitaan lapsen kasvatuksesta ja hoidosta. (Karling ym. 2008, 297.)

Lapsen päivähoiton alku olisi hyvä aloittaa pehmeästi, jolloin lapsella olisi mahdollisuus tutustua päivähoitopaikkaan ensin yhdessä vanhempansa kanssa. Vähitellen lapsi jää yhä pidemmäksi aikaa päivähoitoon ja totuttelee päivähoidossa oloon itsekseen ilman vanhempaa. Päivähoitopaikkaan totuttelemiseen kuluva aika ja toteutustapa kuuluu suunnitella yksilöllisesti jokaiselle lapselle yhdessä vanhempien kanssa. (Karling ym. 2008, 297.) Pehmeä lasku päivähoitoon olisi hyvä aloittaa vähintään yhdellä tapaamisella perheen kanssa sekä vähintään viikon mittaisella jaksolla, jolloin lapsi tutustuu ensin vanhemman kanssa ja jää vähitellen hoitoon itsekseen yhä pidemmäksi aikaa (Helenius ym. 2001, 58). Tutustuminen uuteen päivähoitopaikkaan yhdessä vanhemman kanssa on lapselle tärkeää. Tutustumisvaiheessa lapsi tutustuu päivähoiton aikuisiin oman vanhempansa avulla. Vanhemman tutustuminen varhaiskasvattajaan ja heidän välilleen syntynyt luottamus siirtyy vanhemmalta lapselle. (Hujala & Turja 2011, 81.)

Kun lapsi jää päivähoitoon yksin, kasvatuskumppanuuden merkitys tulee esille. On tärkeää, että vanhemmat kuulevat lapsensa päivästä ja ikävöimisestä, koska vanhemmat tuntevat lapsensa parhaiten. Tällöin tietoa lapsen ikävöinnistä ja lohduttamisesta vaihdetaan molempiin suuntiin ja lapsen oloa voidaan helpottaa. Lapsen ikävää voidaan helpottaa kotoa tuoduilla esineillä, vaatekappaleilla tai valokuvilla. Lapsen päivähoitoon sopeutuminen edellyttää siis vanhempien ja kasvattajien yhteistä tukea. Kasvatuskumppanuuden rakentuminen konkretisoituu päivittäisissä kohtaamisissa lapsen tullessa tai lähtiessä päivähoidosta. Lisäksi kasvatuskumppanuutta voi syventää vanhempien ja kasvattajien välillä käytävät kasvatust keskustelut. (Kaskela & Kekkonen 2007, 43–45.)

Lapsen sopeutumista päivähoitoon voidaan helpottaa vanhempien ja päivähoitohenkilöstön käymällä vuoropuhelulla. Keskusteluyhteyden avaaminen vanhempien ja henkilöstön välille voi helpottaa vanhempien huolta uudesta tilanteesta. Vanhempien huolen helpottaminen auttaa myös lasta. (Helenius ym. 2001, 46.) Päivähoiton alkuvaiheessa henkilöstön ja vanhempien välinen keskusteluyhteys on oleellinen kasvatuskumppanuuden syntymiselle. Alkuvaiheen päivittäisten kuulumisten vaihtaminen lisää sekä henkilöstön että vanhempien tietoa lapsesta ja lapselle merkityksellisistä tapahtumista. Lisäksi kuulumisten vaihdolla on merkitys suhteiden toimivuudelle, sillä kun vanhemmat se-

kä henkilöstö tietävät mahdollisimman paljon lapsesta, he voivat vahvistaa heidän välisiä suhteitaan lapseen. (Hujala & Turja 2011, 82.)

Marjatta Kekkonen tutki väitöskirjatutkimuksessaan varhaiskasvattajien puhetapoja heidän luodessaan suhteita lapsiin ja vanhempiin päivähoitossa ja rakentaessaan kasvatuskumppanuutta. Tutkimuksessa keskitytään tarkastelemaan varhaiskasvattajien tuottamia vuorovaikutustapoja ja suhteita heidän kuvaillessaan yhteistyötä vanhempien ja lasten kanssa. Tutkimusaineisto koostui varhaiskasvattajien erilaisista keskustelutilanteista. Aineiston keräystapana olivat ryhmäkeskustelut, teemahaastattelut sekä vertaishaastattelut. Aineisto kerättiin kuudelta eteläsuomalaisen kunnan varhaiskasvattajalta, 1,5 vuoden aikana. (2012, 61, 91–92.)

Omalle opinnäytetyölleni merkityksellisiksi asioiksi nousivat tutkimuksen tulokset, jotka koskivat suhteita luovaa kommunikaatiota. Suhteita luovan kommunikaation puhetaivoissa korostuivat lapsen, vanhempien ja varhaiskasvattajien välisten yhteistyösuhteiden rakentaminen päivähoiton aloituksessa. Tutkimustuloksissa varhaiskasvattajien katsotaan olevan aloitteen tekijöitä, kuuntelijoita ja luottamuksen rakentajia heidän ja vanhempien vuorovaikutussuhteen alussa. Varhaiskasvattajan katsotaan rakentavan suhdetta myös lapseen samalla, kun varhaiskasvattaja luo vuorovaikutussuhdetta vanhempaan keskustelemalla päivähoiton aloittavasta lapsesta. Suhteita luovassa kommunikaatiossa varhaiskasvattaja on tehnyt yhteistyötä vanhempien kanssa oppiakseen tuntemaan päivähoiton aloittavaa lasta. Varhaiskasvattaja on tehnyt etukäteistyötä yhteistyössä vanhempien kanssa varmistaakseen lapsen ensimmäisten päivähoitopäivien sujumisen mahdollisimman hyvin, ja varmistaakseen lapselle syntyvän turvallisen ja hyvän olon päivähoitossa. Tuloksista ilmeni mielipiteet siitä, että on päivähoiton henkilöstön tehtävä auttaa lasta eroamaan vanhemmastaan ja vanhempaa eroamaan lapsestaan. (Kekkonen 2012, 176–177.)

3.4 Kasvatuskumppanuus

Kasvatuskumppanuus tarkoittaa vanhempien ja päivähoitohenkilökunnan tietoista sitoutumista lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseen. Kasvatuskumppanuuden onnistumisen edellytyksenä on tasavertainen suhde molempien osapuolten välillä, jossa

molemmat voivat tuoda esille omia ajatuksiaan, ja molemmat kuuntelevat toistensa ehdotuksia ja ajatuksia. Kasvatuskumppanuuden periaatteita ovat luottamus ja kunnioitus toista kohtaan. (Karling ym. 2008, 294.) Muita kasvatuskumppanuuden periaatteita ovat kuuleminen ja dialogi. Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan varhaiskasvattajien ja vanhempien tasavertaisen suhteen lisäksi sitä, että molemmilla osapuolilla on yhteiset tavoitteet lapsen kasvun ja kehityksen tukemisessa. Kasvatuskumppanuus perustuu lisäksi vapaaehtoisuuteen, vanhemmilla on oikeus määrittää yhteistyön ja kumppanuuden rajat. (Koivunen 2009, 153, 154.)

Lapsen vanhemmilla sekä päiväkodin henkilökunnalla on molemmilla tärkeää, mutta erilaista tietoa lapsesta (Karling ym. 2008, 294). Vanhemmat ovat lapsensa parhaimpia asiantuntijoita, ja heillä on tieto oman lapsensa tarpeista ja vahvuuksista, sekä lapsen aiemmista vaiheista ja kotiympäristöstä. Työntekijällä on ammatillista kokonaisvaltaista tietoa lapsesta, lapsen kasvun ja kehityksen tukemisesta ja lapsiryhmästä ja sen toiminnasta. (Vilén ym. 2006, 209.) Kasvatuskumppanuuteen kuuluvat keskustelut lisäävät molempien osapuolten tietoa. Vanhemmat saavat tietoa päiväkodista kasvuympäristönä ja päiväkodin henkilökunta saa tietoa vanhempien toiveista, ajatuksista, kasvatustavoista ja lapsen kehityksestä ja sen tukemisesta. Tärkeää päivähoidon kasvatuskumppanuudessa on vanhempien tukeminen heidän kasvatustehtävässään, päivähoito ei korvaa vanhempia kasvattajina, vaan pyrkii tukemaan heitä niin, että vanhemmat kokevat osavansa ja jaksavansa kasvatustehtävässään. Vanhempien tukeminen tukee myös lapsen kehitystä. (Vilén ym. 2006, 111–112.)

Päiväkodissa kasvatuskumppanuuden rakentaminen alkaa kun lapsi siirtyy päivähoidon. Päivittäiset kohtaamiset sekä lapsen kasvatustalut vahvistavat ja laajentavat kasvatuskumppanuutta. (Karling ym. 2008, 294.) Erityistä huomiota on suunnattava päivittäiseen kommunikaatioon heti päivähoiton alussa. Vanhempien ja henkilökunnan ensimmäiseen tapaamiseen on panostettava, jotta tietoja saadaan jaettua mahdollisimman monipuolisesti sekä perheelle että henkilöstölle. Ensimmäisestä tapaamisesta on tarpeellista tehdä tilaisuus, jossa esitetään paljon kysymyksiä. Vanhempia kuullaan ja vanhemmalle välitetään mahdollisimman paljon tietoa päivähoitosta. Myöhemmin vuorovaikutuksen muodot, sisällöt ja määrä muokkautuvat erilaisiksi perheiden kanssa. (Helenius ym. 2001, 49.)

Kasvatuskumppanuuden syntyminen vie aikaa, ja siihen tarvitaan vastavuoroisuutta ja paljon keskustelua. Jatkuva työskentely ja kuulumisten vaihto vanhempien kanssa päivähoidon alkuvaiheessa luo vanhemmille kokemuksen kuulluksi tulemisesta, joka auttaa luottamuksen syntymistä. (Hujala & Turja 2011, 85.) Päivittäisissä kohtaamisissa kasvatuskumppanuus kehittyy ja kasvaa, luottamuksellinen vuoropuhelu mahdollistaa monenlaisten asioiden esille ottamisen, esimerkiksi huoltilanteiden puheeksi ottaminen on helpompaa molemmiin puolin. Päivähoitohenkilöstöllä on vastuu päivittäisten keskustelujen käymisestä. Henkilökunnan edustajan kuuluu rohkaista vanhempia puhumaan ja kysymään lapseen liittyvistä asioista. Lapsi on hyvä ottaa mukaan päivittäisiin keskusteluihin. Lapsi voi itse kertoa päivästä ja ajatuksistaan varhaiskasvattajan ollessa läsnä tilanteessa ja kertoessa myös itse vanhemmille lapsen hoitopäivästä. (Kaskela & Kekkonen 2007, 44–45.)

Kasvatuskeskustelut ovat yksi kasvatuskumppanuuden vahvistamisen keinoista. Vanhemmat ja varhaiskasvattajat käyvät Vasu-keskusteluja lapsesta, joissa suunnitellaan yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma yhteistyössä vanhempien ja varhaiskasvattajien kanssa. Suunnitelmaa tulee arvioida ja tarkastaa säännöllisesti yhteisissä keskusteluissa. Varhaiskasvatussuunnitelmassa yhdistetään vanhempien ja kasvattajien ymmärrystä lapsesta, jolloin kasvattajien tulee huomioida vanhempien näkemykset lapsensa varhaiskasvatussuunnitelman laatimisessa. Kasvatuskeskusteluissa tärkeää on myönteinen ja kannustava ilmapiiri, jonka luomisesta vastuu on kasvattajalla. (Kaskela & Kekkonen 2007, 45–46.)

Varhaiskasvatussuunnitelmien tarkoituksena on olla apuna lapsen kanssa työskentelyssä sekä vanhempien kanssa tehtävässä yhteistyössä. Tärkeää varhaiskasvatussuunnitelmissa olisi huomioida lapsen vahvuudet, osaamiset sekä mahdollisuudet. Varhaiskasvatussuunnitelmien taustalla on lapsen arviointi. Lasta havainnoidaan ja arvioidaan tietoisesti päivähoitossa. Arviointi auttaa lapsilähtöisen varhaiskasvatuksen suunnittelussa. Havainnoinnista ja arvioinnista lapsesta saatuja tietoja varhaiskasvattajat voivat hyödyntää suunnitellessaan toimintaa jokaisen lapsen tarpeiden mukaisesti. Lisäksi päivähoitossa tehtävä arviointityö tukee vanhempien kanssa tehtävää yhteistyötä. Vanhempien kuuleminen oman lapsensa asiantuntijoina edesauttaa laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamista. (Hujala & Turja 2011, 29, 58–59.)

Ritva Rouvinen on tutkinut lastentarhanopettajien käsityksiä omasta työstään. Tutkimuksen tarkemmiksi tutkimusaiheiksi nousivat lastentarhanopettajien käsitykset lapsista, vanhemmista ja lastentarhanopettajista itsestään, sekä pedagogisesta toiminnasta, päiväkodin sisäisestä yhteistyöstä ja vanhempien kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Aineisto kerättiin erään itäsuomalaisen kunnan kahdeksan päiväkodin lastentarhanopettajia haastatteleamalla. (2007, 49, 52–53.)

Oman tutkimukseni kannalta merkittävää tietoa ovat tutkimuksen tulokset lastentarhanopettajien käsityksistä vanhempien kanssa tehtävästä kasvatusyhteistyöstä. Tutkimuksen aineistosta esille nousi lastentarhanopettajien arvostus vanhempia kohtaan oman lapsensa asiantuntijoina sekä vanhempien toiveiden ja odotusten huomioimisen tärkeys. Tutkimusaineistosta ilmeni myös lastentarhanopettajien rooli vanhempien tukemisessa ja rohkaisussa kasvatustehtävässään. Lisäksi aineistosta esiin nousi myös lastentarhanopettajien rooli keskusteluyhteyden ja yhteistyösuhteen luomisessa. Lastentarhanopettajat pitivät tärkeänä positiivisen ilmapiirin luomista. (Rouvinen 2007, 161–163, 167.)

4 TUTKIMUSMETODOLOGIA

Tutkimukseni on laadullinen tutkimus eli kvalitatiivinen tutkimus. Kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana ja pyrkimyksenä on kuvata elämää ja löytää tosiasioita, jotka ovat sidoksissa johonkin paikkaan ja aikaan (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161). Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena ei ole todentaa jo olemassa olevia väittämiä vaan kuvata moninaista elämää. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa pyritään kohteen kokonaisvaltaiseen tutkimiseen ja luonnollisissa tilanteissa tapahtuvaan aineiston keräämiseen. Aineiston hankinnassa laadullisessa tutkimuksessa käytetään sellaisia menetelmiä, joiden avulla tutkittavien näkökulmat ja mielipiteet pääsevät parhaiten esille. Näitä ovat esimerkiksi haastattelu, havainnointi ja tekstien käyttö tutkimusaineistona. (Hirsjärvi ym. 2009, 161, 164.) Opinnäytetyöni aineistona ovat narratiivit eli vanhempien kirjoittamat kertomukset omista kokemuksistaan tutkimusaiheesta.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineistosta ei tehdä päätelmiä ajatellen tulosten yleistettävyyttä. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa ajatuksena on kuitenkin se, että yksityisessä toistuu yleinen eli yksittäistä tapausta tutkimalla saadaan selville se, mikä toistuu usein myös yleisemmällä tasolla ilmiötä tarkasteltaessa. (Hirsjärvi ym. 2009, 182.)

4.1 Narratiivinen tutkimus

Narratiivinen tutkimus ei pyri yleistettävään tai objektiiviseen tietoon vaan henkilökohtaiseen ja subjektiiviseen tietoon. Sen tarkoituksena on ymmärtää konkreettisia tapahtumia tai ihmisen kokemuksia tämän toiminnasta tai sisäisestä maailmasta. Narratiivinen tutkimus soveltuu tutkimuksen lähestymistavaksi kun tutkimusta tehdään siinä kontekstissa, missä tutkittava ilmiö tapahtuu. (Janhonen & Nikkonen 2001, 84–85.)

Narratiivi voidaan ymmärtää tutkimuksen lähestymistapana, joka sisältää tutkittavan ilmiön ontologian eli tiedon luonteen ja epistemologian eli millä menetelmillä tietoa saadaan. Narratiivin ontologiset lähtökohdat määrittelevät ihmisen aktiiviseksi toimijaksi, jonka elämään liittyvät ilmiöt ovat prosessimaisia, niitä voi tulkita kielen avulla ja ne

ovat aikaan ja paikkaan sidottuja. Epistemologisissa lähtökohdissa tärkeintä on, että ihminen käyttää kieltä kokemustensa tuottamisen välineenä. Kielen avulla ihminen tekee ajatuksensa ja kokemuksensa muille ymmärrettäväksi. (Janhonen & Nikkonen 2001, 84–85.) Tutkimuksessani näkyy narratiivisen tutkimuksen epistemologinen näkökulma. Käytän tutkimusaineistona narratiiveja eli vanhempien kirjoittamia kertomuksia kokemuksistaan, jolloin henkilöiden kokemukset tuodaan esille kielen avulla.

Suomen kieleen narratiivista ovat vakiintuneet käsitteet tarina ja kertomus. Käsite tarina viittaa ihmisen sisäiseen tapaan hahmottaa elämää ja maailmaa. Kertomus taas on prosessi, joka sisältää tapahtumia ihmisen elämästä. Kun ihminen tuottaa tarinansa esimerkiksi puheessa, kutsutaan sitä kertomukseksi. Kertomus voi pitää sisällään useita tarinoita. (Janhonen & Nikkonen 2001, 86–87.)

Narratiivisen tutkimuksen tarkoitus on kuvailla ja ymmärtää tutkimukseen osallistujien tarinoita. Narratiivinen tutkimus on kontekstuaalista, joten tutkimuksen tarkoitus liitetään johonkin kontekstiin. Narratiivisen tutkimuksen tutkimuskysymykset tarkentuvat tutkimuksen edetessä, lisäksi tutkimustehtävät ja –kysymykset määritellään aluksi väljästi. Narratiivisen tutkimuksen aineistona voi olla päiväkirjat sekä muut ihmisen tuotokset, kuten piirustukset, sekä esimerkiksi videoitu materiaali. (Janhonen & Nikkonen 2001, 90–91.)

Tutkimuksessani aineistona ovat vanhempien kirjoittamat kertomukset kokemuksistaan yhteistyöstä päiväkodin kanssa päivähoiton alkuvaiheessa. Valitsin aineistomateriaaliksi vanhempien kirjoittamat kertomukset, narratiivit, koska uskoin kirjoitusten tuottamisen olevan useille osallistujille miellyttävä vaihtoehto muiden mahdollisuuksien joukosta. Pidin kertomusten kirjoittamista helpompana keinona vanhemmille osallistua tutkimukseeni, esimerkiksi ajankäytöllisten syiden takia. Lisäksi pidin narratiivien käyttämisestä myös itselleni mielenkiintoisena toteutustapana. Tutkimuksessa en tehnyt tutkimusaineistolle narratiivista analyysia, vaan analysoin tutkimusaineistona olevat narratiivit teoriaohjaavaa sisällönanalyysia käyttäen.

4.2 Kohderyhmä ja aineiston keruu

Tutkimuksen kohderyhmänä ovat vanhemmat, joiden lapsi tai lapset ovat olleet päivähoitossa noin puoli vuotta aineiston keruun aikaan. Tutkimukseni kohderyhmään kuuluvat perheet, joiden lapsi tai lapset ovat päiväkotihoidossa tutkimusaineiston keräyksen aikaan, sillä heidän kokemuksensa päivähoiton aloituksesta ovat vielä kohtuullisen tuoreita ja hyvässä muistissa, sekä heillä on kokemus siitä, millaista kasvatuskumppanuus on päiväkodissa tällä hetkellä.

Tutkimuksen kohdejoukko koostui harkinnanvaraisella otannalla. Harkinnanvaraisessa otannassa kohdejoukko koostuu henkilöistä, joilla on tutkittavasta aiheesta merkityksellistä tietoa (Oulun yliopiston kirjasto.) Tutkimukseen osallistui satunnaisia päivähoitopalveluiden käyttäjiä. Tutkimuksen ensisijainen tarkoitus oli löytää kaikki tutkimukseen osallistujat yhdestä samasta päiväkodista, mutta tekemieni yhteistyökyselyiden tuottaessa liian vähäisen osallistujamäärän, päädyin etsimään tutkimukseen osallistujia useista satunnaisista päiväkodeista.

Vanhemmat eli narratiivien kirjoittajat opinnäytetyöhöni löysin omien ja tuttavien sosiaalisten kontaktien kautta. Tiedustelin mahdollisilta tutkimukseen sopivilta henkilöiltä halukkuutta ja mahdollisuutta osallistua opinnäytetyöhöni kirjoittamalla kokemuksiaan päivähoiton kanssa tehtävästä yhteistyöstä. Lähetin tutkimukseen osallistuville vanhemmille sähköisesti vielä lyhyen informaation opinnäytetyöstäni sekä ohjeistuksen kirjoittamiseen (LIITE 1).

Tutkimusaineistona opinnäytetyössäni ovat vanhempien kirjoittamat kertomukset eli narratiivit. Vanhemmat kirjoittivat kertomuksia heidän kokemuksistaan siitä, miten he kokevat yhteistyön päiväkodin ja heidän itsensä välillä toteutuneen päivähoiton alussa, noin ensimmäisen puolen vuoden aikana. Kokemuksiin kasvatuskumppanuudesta sisältyvät esimerkiksi kokemukset siitä, miten perhe on perehdytetty päiväkodin ja lapsiryhmän toimintaan ja miten heidän uusi elämäntilanteensa on otettu huomioon päivähoitossa. Lisäksi kasvatuskumppanuuden aloitusvaiheen kokemuksiin kuuluvat kokemukset alkukeskusteluista sekä varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta ja kokemukset päivittäisestä yhteistyöstä ja tapaamisista.

Kerroin tutkimuksesta kirjallisesti tutkimukseen osallistuville vanhemmille ja ohjeistin kirjallisesti heidät kirjoittamaan kertomuksiaan. Kirjallisessa ohjeistuksessa vanhemmille annoin mahdollisia kirjoitusaiheita kasvatuskumppanuuteen liittyen (LIITE 1). Ohjeistus lähetettiin seitsemälle tutkimukseen suostuneelle vanhemmalle ja vastausaikaa oli noin kaksi viikkoa. Vastauksia lähetettiin sähköisesti kuusi kappaletta ja yhteensä 12 liuskaa.

4.3 Aineiston analysointi

Sisällönanalyysi on tekstianalyysi, joka pyrkii etsimään tekstin merkityksiä. Sillä pyritään saamaan tutkittavasta ilmiöstä kuvaus tiivistetysti ja yleisessä muodossa. Sisällönanalyysin tarkoituksena on saada aikaan sanallinen kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Aineiston kuvaus pyritään saamaan tiiviiseen ja selkeään muotoon kadottamatta sen sisältämää informaatiota. Sisällönanalyysi sopii hyvin esimerkiksi kertomusten analysointiin. Sen pyrkimyksenä on kuvata dokumenttien kuten tässä tutkimuksessa kertomusten sisältöä sanallisesti. Sisällönanalyysillä saadaan aineisto vasta järjestettyä johtopäätösten tekoa varten. Sisällönanalyysiä käyttämällä ei saada valmiita johtopäätöksiä. Sisällönanalyysi auttaa selkiyttämään aineistoa, jotta siitä voidaan saada aikaan selkeitä ja luotettavia johtopäätöksiä tutkittavaan ilmiöön liittyen. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 105–107, 110.)

Sisällön analyysi on laadullisen tutkimuksen perusanalyysimenetelmä. Sisällönanalyysiä voi pitää yksittäisenä metodina ja väljänä teoreettisena kehyksenä, joka voidaan liittää erilaisiin analyysikokonaisuuksiin. Sisällönanalyysissä on valittava tarkkaan rajattu ilmiö, jota tutkitaan ja johon etsitään vastauksia. Tutkimuksen tarkoitus ja tutkimustehävä kertovat sen, mihin tutkimuksen kohde rajataan. Aineisto litteroidaan tai koodataan tutkijan haluamalla tavalla. Aineisto lisäksi teemoitellaan tai tyypitellään. Teemoittelussa aineisto luokitellaan eri teemoihin ja niiden alle kerätään asioita, mitä jokaisesta teemasta on sanottu. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 93–95.)

Tutkimukseni aineisto oli kokonaisuudessaan tietokoneella kirjoitettua tekstiä. Tulostin aineiston itselleni paperiversioiksi muistiinpanoja varten. Luin aineiston läpi huolelli-

sesti useaan kertaan, ja tein aineistoon merkintöjä jokaisella lukukerralla. Alleviivasin aineistosta ilmaisuja, jotka liittyvät yhteistyöhön päivähoidon ja asiakkaan välillä. Myöhemmin keräsin teksteistä esiin nousseet ilmaisut erilleen tekstistä ja kirjoitin ylös myös vastaajien tuntemukset ja ajatukset, jotka liittyivät päivähoidon kanssa tehtävään yhteistyöhön. Teemoittelin aineiston ottaen mukaan kasvatuskumppanuuden teorian, jolloin pääteemoiksi valikoitui kasvatuskumppanuuteen kuuluvia aiheita, joiden alle keräsin kyseisistä aiheista kirjoitettuja kokemuksia yksinkertaistettuna ilmaisuina.

Sisällönanalyysi voi tarkoittaa sekä sisällön erittelyä että sisällönanalyysiä. Sisällön erittely tarkoittaa dokumenttien analyysia, jossa tekstin sisältöä kuvataan määrällisesti. Sisällön erittelyssä sanallisesti kuvatusta aineistosta pyritään tuottamaan määrällisiä tuloksia. Sisällönanalyysin pyrkimyksenä taas on kuvata aineiston sisältöä sanallisesti. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 107.) Tutkimuksessani menetelmänä on sisällönanalyysi, sillä kuvaan aineistosta nousseita tuloksia sanallisesti.

Tutkimuksessa käytettävä analyysi on teoriaohjaava sisällönanalyysi. Teoriaohjaavassa analyysissä teoria voi olla apuna analyysin etenemisessä. Siinä analyysiyksiköt valitaan aineistosta, mutta aikaisempi tieto ohjaa tai auttaa analyysia. Teoriaohjaavaa sisällönanalyysiä käytettäessä tutkimuksen aineisto voidaan kerätä hyvin vapaasti. Aineiston analyysiprosessissa näkyy sekä aineistolähtöinen analyysitapa sekä tutkimuksen teoria. Teoriaohjaavaan analyysiin otetaan teoria mukaan ohjaamaan tutkimuksen päättelyä ja lopputulosta. Tutkimuksesta ja tutkijasta riippuu missä vaiheessa analyysia teoria otetaan mukaan analyysiin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 96–97,100.) Tutkimuksessani keskeisin teoria on kasvatuskumppanuus, josta nousevat käsitteet, joita analyysissä käytän. Analyysia ohjasi kasvatuskumppanuuden teoria, joka on tutkimuksen kannalta tärkein teoria. Vertasin aineistosta esiin nousseita ilmaisuja kasvatuskumppanuuteen kuuluviin käsitteisiin tai osa-alueisiin. Aineiston kautta selkeimmin esiin nousivat Päivähoidon aloitus, Varhaiskasvatussuunnitelma, Päivittäinen yhteistyö, Muu yhteistyö sekä Tyytyväisyys yhteistyöhön. Näihin aiheisiin sisältyvät ne kokemukset, joita vanhemmat yhteistyöstä kertoivat ja jotka ovat merkityksellisiä minun tutkimukseni kannalta. Tutkimuksen tuloksissa erittelen saamiani tuloksia tarkemmin.

Päivähoidon aloitukseen kuuluvat kokemukset päivähoitopaikan saamisesta, tutustumiskäynneistä, aloituskeskustelusta ja päivähoidon alkamisesta. Varhaiskasvatussuunni-

telma esittelee kokemuksia varhaiskasvatussuunnitelman tekemisestä ja keskustelujen annista. Päivittäisestä yhteistyöstä esitellään vanhempien kokemuksia päivittäisistä kohtaamisista, lapsen vienti- sekä hakutilanteista. Muu yhteistyö tuo esille vanhempien kokemuksia vanhempainilloista sekä erilaisista tiedonkulun ja tiedon saannin kokemuksista. Tyytyväisyys yhteistyöhön tuo esille vanhempien kokemuksia yleisesti yhteistyön tekemisestä päivähoiton henkilökunnan kanssa.

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Aineiston analyysivaiheessa aineistosta löytyi aiheita, jotka ovat keskeisiä kasvatuskumppanuudessa ja sen rakentamisessa heti päivähoiton alusta lähtien. Näistä keskeisistä ja eniten kirjoitetuista aiheista koostuivat tutkimuksen tulokset. Vastaajat olivat pääosin tyytyväisiä yhteistyöhön, jota päivähoiton kanssa tehtiin. Kuitenkin aineistosta ilmeni myös asioita, joissa suuren osan vastaajien mielestä on parantamisen varaa. Nämä kehitettävät asiat liittyivät erityisesti päivittäin tehtävään yhteistyöhön.

5.1 Päivähoidon aloitus

Päivähoidon aloitukseen liittyvät kokemukset ovat suurimmilta osin myönteisiä. Vanhemmat kertoivat päivähoitopaikan saamisesta. He olivat saaneet tiedon päivähoitopaikasta myös päiväkodin johtajalta henkilökohtaisesti puhelimitse. Vanhemmat olivat iloisia henkilökohtaisesta ilmoituksesta. Vanhemmat kokivat päivähoiton aloituksen sekä helpoksi että vaikeaksi. Päivähoidon aloituksen helppouteen vaikuttivat lämmin vastaanotto uudessa päivähoitopaikassa ja onnistuneet tutustumiskäynnit päivähoitossa. Vanhemmat kuvailivat päivähoiton alkua hieman vaikeaksi elämänmuutoksen takia. Aluksi lapsen oli vaikea jäädä hoitoon ja lapsen jättäminen tuntui vanhemmasta pahalta. Kuitenkin kirjoituksista ilmeni, että asia helpottui pian ja lapsi jäi hoitoon mielellään. Päivähoidon henkilökunta auttoi sopeutumisessa.

Ja huomasin kuinka hyvin lapsi alkoi viihtymään tarhassa. Väliin jopa itkettiin kun täytyi lähteä kotiin.

Vanhemmat kirjoittivat kokemuksiaan tutustumiskäynneistä hoitopaikkaan. Tutustumiskäyntien määrä vaihteli yhdestä tutustumiskerrasta yhteen viikkoon, jolloin tutustumassa käytiin päivittäin muutama tunti kerrallaan. Vanhemmat olivat saaneet itse päättää tutustumiskertojen määrän ja pituuden. Vanhemmat olivat tutustuneet ensin yhdessä lapsen kanssa päivähoitopaikkaan, ja myöhemmin lapsi oli käynyt myös yksin tutustumassa pieniä aikoja kerrallaan. Tutustumiskäynneillä vanhemmat ja lapsi olivat tutustu-

neet päivähoidon henkilökuntaan ja lapsiryhmään. Lisäksi he saivat tutustua toimintaympäristöön, päiväkodin ja ryhmän tiloihin. Vierailuilla päivähoitohenkilökunta oli kysellyt tietoja lapsesta, jolloin vanhemmille oli tullut tunne siitä, että henkilökunta halusi tutustua lapseen ennen hoidon aloitusta. Lisäksi vanhemmat olivat saaneet tutustumiskäynneillä tietoa päiväkodin toimintatavoista ja päivärutiineista sekä ohjeistusta erilaisiin tilanteisiin. Tutustumiskäynneistä vanhemmilla oli positiivinen muisto, ja hyvät kokemukset tutustumiskäynneistä vaikuttivat myönteisiin tuntemuksiin päivähoiton aloituksesta.

Tutustumiskäynneistä jäi positiivinen kuva, ja se oli lapselle sekä aikuiselle hyväksi. Lapsi tutustui ryhmään, hoitajiin sekä päiväkodin eri tiloihin. Juttelimme hoitajien kanssa rutiineista, sekä tutustuimme toisiimme.

Vain kahdessa vastauksessa kirjoitettiin erikseen erillisestä aloituskeskustelusta. Yleensä tutustumiskäynnit olivat olleet samalla myös aloituskeskustelu, jossa henkilökunta tutustui lapseen, ja lapsi ja vanhemmat henkilökuntaan sekä päiväkotiin. Aloituskeskusteluista mainittiin melko suppeasti. Aloituskeskustelut oli käyty pian sen jälkeen, kun lapsi oli aloittanut päivähoitossa. Aloituskeskusteluissa lapsi, vanhemmat ja päivähoiton henkilökunta tutustuivat toisiinsa. Lisäksi aloituskeskusteluissa päivähoiton henkilökunta oli ohjeistanut perhettä esimerkiksi päivähoiton tapoihin ja rutiineihin.

5.2 Varhaiskasvatussuunnitelma

Vasu-keskustelujen ajankohdat olivat sijoittuneet noin muutaman kuukauden päähän päivähoiton aloituksesta. Vanhemmilla oli kokemuksia myös siitä, että päivähoiton henkilökunta halusi ennen Vasu-keskustelua tutustua rauhassa lapseen eikä keskustelun ajankohtaa mainittu tarkemmin. Kaikki vastaajat eivät eritelleet, kuinka kauan päivähoiton aloituksesta varhaiskasvatussuunnitelman tekoon meni.

Varhaiskasvatussuunnitelmat tehtiin rauhassa yhdessä hoitajan kanssa. Hän kysyi aina hyvissä ajoin ennakkoon, milloin voisimme sen tehdä, jotta saisimme varattua sen tekemiseen tarpeeksi aikaa.

Vanhemmille oli jäänyt myönteinen mielikuva käydyistä keskusteluista. Vanhemmilla ja päivähoidon henkilökunnalla oli yleensä olleet samankaltaiset ajatukset lapsesta ja lapsen kasvusta ja kehityksestä. Vanhemmille tärkeää oli keskusteluissa henkilökunnan edustajan ammattitaito keskustelutilanteessa. He kokivat, että vaikeistakin asioista puhuttiin positiiviseen sävyyn ja lapsen vahvuuksia osattiin painottaa.

...varhaiskasvatuskeskusteluista on jäänyt hyvät muistot... Vaikka keskusteluissa puhuttiin myös hankalammista asioista, joissa lapsi tarvitsee tukea, osasivat työntekijät säilyttää täysin positiivisen ilmapiirin.

Vanhemmilla oli käydyistä keskusteluista positiivisia muistoja. He kokivat, että he vanhempina saavat päivähoidon henkilökunnalta tukea omaan vanhemmuuteensa ja tukea kasvatukseen. Vanhemmat olivat saaneet kokemuksen, että he tukevat yhdessä päivähoidon henkilökunnan kanssa lasta tämän kasvussa ja kehityksessä.

5.3 Päivittäinen yhteistyö

Päivittäisistä kohtaamisista ja jokapäiväisestä yhteistyöstä päivähoidon henkilökunnan kanssa vanhemmat olivat kirjoittaneet selkeästi eniten. Päivittäisistä kohtaamisista vanhemmilla oli niin positiivisia kuin negatiivisiakin kokemuksia. Vanhemmat olivat yleisesti ottaen tyytyväisiä päivittäin tehtävään yhteistyöhön ja kommunikointiin. Jotkut mainitsivat, että henkilökunnan kanssa on helppo keskustella kaikenlaisista asioista. Muutama vastaajista kirjoitti erikseen lapsen tuontihetkistä aamuisin. Vanhemmat olivat tyytyväisiä siihen, miten lapsi vastaanotetaan hoitopaikkaan. Aamujen lapsen tuontitilanteissa tärkeä asia vanhemmalle ja lapselle oli rauhallinen ja positiivinen ilmapiiri. Vanhemmat olivat tyytyväisiä siihen, että lapsi otetaan hoidossa vastaan aina ensin sylin kautta, ennen kuin jatketaan muihin puuhiin. Vanhempien mielestä lapsi on helppo jättää aamuisin hoitopaikkaan.

Iltapäivien lapsen hakutilanteista vanhemmilla oli useanlaisia kokemuksia. Vanhemmat olivat kertoneet aiheesta niin myönteisiä kuin ikäviäkin kokemuksia. Usealla vanhemmalla oli kokemuksia sekä hyvin toteutuneesta yhteistyöstä että huonoista kokemuksista. Useimmat vanhemmat kuulevat päivittäin päivän kuulumiset lapsensa hoitopäivästä.

Osa vanhemmista oli erittäin tyytyväisiä saamiinsa tietoihin lapsensa päivän kulusta ja kuulumisista.

...lasten kotiin hakemisen yhteydessä vaihdoimme päivän kuulumiset ja mitä olivat päivän aikana touhuilleet, samalla monesti keskusteltiin asioista missä lapset olivat onnistuneet tms.

Melkein kaikilla vastaajista oli myös huonoja kokemuksia. Vanhemmat esimerkiksi olivat useasti pahoittaneet mielensä, kun joka päivä muistettiin kertoa vain päivän ikävät tapahtumat eikä mitään mukavia uutisia tai asioita kerrottu tai yritetty muistaa. Päivähoitohenkilökunta oli usein ollut iltapäivisin tavoittamattomissa, jolloin vanhempien piti itse etsiä oman lapsensa hoitajia ja kysellä päivän kuulumisia. Vanhemmilla oli kokemuksia myös henkilökunnan aktiivisuuden puutteesta. Vanhemmat joutuivat itse kyselemään tietoja lapsensa hoitopäivästä, kun henkilökunnan edustaja ei itse omaaloitteisesti lähestynyt vanhempaa.

...alkuun sain olla itse se, joka kyseli miten on mennyt ja tuntui kuin väliin ei olisi saanut mitään vastausta mistään.

Myös päiväkodin kiire näkyi selvästi vanhemmalle, joka haki lastaan hoidosta. Silloin keskusteluhetket olivat hyvin lyhyitä ja kiireellisiä. Myös tällöin vanhempi koki henkilökunnan olevan hänen tavoittamattomissaan ja heitä joutui etsimään tai odottelemaan. Päiväkodissa näkyneet kiire vaikutti yhteistyöhön ja sen laatuun. Vanhemmat toivoivat joskus enemmän tietoa lapsensa hoitopäivästä. Vanhemmat halusivat kuulla esimerkiksi lapsensa syömisestä, nukkumisesta ja päivän puuhailuista tai leikeistä.

... oli myös työntekijöitä, jotka eivät olleet samalla tavalla orientoituneita vaan oli aina ollut ”ihan hyvä päivä”.

Eräs vanhempi oli saanut tunteen henkilökunnan välittämisestä ja vaivannäöstä, kun henkilökunnan jäsenellä oli päivän päätteeksi lapulla kirjoitettuna asioita ja kuulumisia lapsen päivähoitopäivästä. Näin hänellä oli aina jotakin kerrottavaa, jos muuten ei olisi kaikkea muistanut. Tämä kertoi vanhemmalle myös työntekijän hyvästä asenteesta työhönsä.

5.4 Muu yhteistyö

Vanhemmat kirjoittivat asioista, jotka liittyvät päivähoidon asioiden ja uutisten tiedottamiseen tai muuhun yhteistyöhön. Vanhemmat kertoivat päivähoidon vanhempainiloista. Vanhemmat pitivät vanhempainiloja tarpeellisina ja hyödyllisinä. He olivat saaneet vanhempainiloista hyvää ja tarpeellista lisätietoa ja kokivat vanhempainillat miellyttäväksi tapahtumaksi.

...saimme paljon infoa. Ensiksikin tutustuimme päiväkodin koko henkilökuntaan ja saimme kuulla, minkälainen ohjelma lapsilla on päivisin.

Päivähoidon henkilökunta pitää vanhemmat hyvin ajan tasalla tulevista ja menneistä tapahtumista. Päivähoidosta lähetetään postia kotiin viemiseksi erilaisista aiheista ja kiireellisissä asioissa vanhempiin ollaan yhteydessä puhelimitse. Vanhemmat kertoivat myös päivähoidossa toteutettavan kirjallisia viikko-ohjelmia, jotka annetaan myös kotiin vietäväksi. Viikko-ohjelmat oli tehty useaksi viikoksi kerrallaan ja jokaiselle päivälle oli merkitty päivän toimintaa. Vanhemmat pitivät tavasta, koska sillä tavalla myös vanhemmat pysyivät hyvin ajan tasalla suunnitellusta ohjelmasta ja osasivat varautua tarpeellisiin tavoin päivän toimintaan. Vanhemmat olivat tyytyväisiä ja kirjoittivat positiivisia kokemuksiaan aiheesta.

...mainittiin jos oli jotain postia kotiin vietäväksi. Viikkosuunnitelmat saatiin aina kolmeksi viikoksi eteenpäin, oli viikoittain lueteltuna mitä ohjelmaa minäkin päivänä oli...

5.5 Tyytyväisyys yhteistyöhön

Vanhemmat olivat yleisesti ottaen suhteellisen tyytyväisiä yhteistyöhön, jota päivähoidon henkilökunta heidän kanssaan tekee. Vanhempien mielestä henkilökemiat vaikuttavat yhteistyöhön. Heidän mielestään riippuu ihmisestä, kenen kanssa tulee paremmin

toimeen ja kenen kanssa on miellyttävämpi keskustella. Myös työntekijän asenteella on merkitystä yhteistyön sujumiselle.

Yhteistyö toimii oikein mukavasti hoitajien kanssa, tulemme hyvin toimeen.

Yksi vanhemmista kertoi omahoitajuudesta, jota toteutettiin hänen lapsensa ryhmässä. Omahoitajuus ja lapsen omahoitaja vaikuttivat positiivisesti yhteistyöhön. Vanhempi koki suhteen lapsensa omahoitajaan olevan avoin ja luottamuksellinen. Lapsen omahoitajan kanssa oli helppo keskustella kaikenlaisista asioista. Yleisesti kommunikointi toimii hyvin lasten hoitajien kanssa, ja vanhempien ja henkilökunnan suhde on ollut avoin ja rehellinen. Vanhemmat kertoivat yhteistyösuhteen olevan vuorovaikutuksellinen, jossa molempia osapuolia kuunnellaan. Vanhemmat kokivat saavansa päiväkotihenkilökunnalta apua ja neuvoja sekä tukea kasvatukseen. Vanhemmilla oli tunne siitä, että päivähoito tukee vanhempaa vanhemmuudessa.

Hienointa oli saada tukea kasvatukseen.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli tuoda esille vanhempien kokemuksia kasvatuskumppanuudesta päivähoidon alkuvaiheessa. Työn tavoitteena oli tuottaa tietoa vanhempien kokemuksista heidän ja päivähoidon yhteistyöstä päivähoidon alkuvaiheessa. Lisäksi tavoitteena oli, että tulosten ansiosta varhaiskasvatuksen ammattilaiset voisivat kehittää kasvatuskumppanuuden työtappaa vielä asiakaslähtöisempään suuntaan.

Kasvatuskumppanuus on vanhempien ja varhaiskasvattajien tietoista asennoitumista yhteiseen kasvatustehtävään. Siihen kuuluu lapsen yhteistyössä tehtävän kasvatuksen, keskustelujen ja mielipiteiden ja ajatusten konkreettista organisointia ja sopimista molemmille osapuolille sopivalla tavalla. Vanhempien ja varhaiskasvattajien kiinteä yhteistyö yhteisen kasvatustehtävän parissa tekee lapsen arjesta mielekästä. (Stakes. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus 2005, 11, 31.)

Päivähoiton aloitus on elämänmuutos, johon liittyy huolta ja pelkoja mutta myös innostusta ja toiveita. Lapsen päivähoiton alkuun vaikuttavat hänen ympärillään olevat aikuiset, vanhemmat sekä päivähoitopaikan aikuiset. Päivähoiton aloitus on lapselle muutos, jonka kohdatakse hän tarvitsee aikuisia. Aikuisten tehtävä on huolehtia lapsen hallinnan ja turvallisuuden tunteen säilymisestä hänen kohdatessaan uuden tilanteen. (Helenius ym. 2001, 35–36.) Vanhemmat kertoivat päivähoiton aloituksen olevan tunnetasolla raskasta sekä lapselle että vanhemmalle. Vanhemmat mainitsivat aloituksen rankkuuteen liittyvän täysin uudenlaisen elämäntilanteen ja lapselle uuden paikan ja ihmiset. Mainittiin, että alun vaikeudet olivat helpottaneet pian, kun lapsi oli tutustunut kunnolla päivähoitopaikkaan ja uusiin ihmisiin. Päivähoitohenkilöstöllä on siis suuri vaikutus siihen, miten hyvin lapsi ja koko perhe sopeutuvat päivähoitoon. Varhaiskasvattajilla on oltava taitoja tehdä päivähoiton aloituksesta perheelle ja lapselle mahdollisimman sujuva. Vanhemman huoliin ja kysymyksiin vastataan parhaiten tarjoamalla aikaa keskustelemiseen. Lapsen tarpeisiin kuuluu vastata tilanteiden vaatimalla tavalla.

Päivähoiton aloituksessa oleellista on ymmärtää vanhempien ja päivähoitohenkilökunnan välisen kommunikoinnin tärkeys lapselle. Luottavainen ja avoin vanhempien ja

henkilökunnan vuorovaikutus voi helpottaa alkuvaiheen erotilanteita. (Helenius ym. 2001, 46.) Vanhemmat pitivät rauhallisesta ja lämpimästä vastaanotosta, jolloin lapsi oli helpompi jättää päiväksi hoitoon. Varhaiskasvattajien olisi hyvä luoda erityisesti vasta päivähoiton aloittaneelle lapselle aamun tulohetkestä mahdollisimman rauhallinen. Lapsi hakee vieraassa tilanteessa turvaa aikuiselta, ja siksi hetki lapsen valitseman aikuisen kanssa olisi hyvä tapa aloittaa päivähoitopäivä. Näin lapsi ei jää yksin uudessa tilanteessa, vaan saa tukea aikuiselta. Lisäksi on tärkeää panostaa heti päivähoiton aloituksessa keskusteluyhteyden avaamiseen. On tärkeää, että vanhemmat voivat kysyä mieltä painavia asioita henkilökunnalta sekä kertoa omia tuntemuksiaan, mitä päivähoiton aloitukseen liittyy.

Tutustumisjakso uuteen päivähoitopaikkaan ja tutustumiskertojen määrä kuuluu suunnitella yksilöllisesti jokaiselle lapselle (Karling ym. 2008, 297). Tutustuminen uuteen päivähoitopaikkaan olisi hyvä aloittaa yhdessä vanhemman kanssa, ja myöhemmin lapsi tutustuu hoitopaikkaan yksin (Helenius ym. 2001, 58). Vanhemmat olivat tyytyväisiä päivähoitoon tutustumiseen ennen päivähoiton aloittamista. Vanhemmat olivat käyneet tutustumassa päivähoitopaikkaan vaihtelevan määrän, yhdestä tutustumiskerrasta viikon kestävään tutustumisjaksoon. Vanhemmat olivat itse saaneet valita tutustumiskertojen määrän. Tutustumiskerroilla oli tutustuttu henkilökuntaan ja lapsiryhmään, keskusteltu päivähoitopaikan tavoista, rutiineista ja arvoista. Lisäksi päivähoiton henkilöstö oli tutustunut tarkemmin lapseen. Vanhempien kokemukset olivat positiivisia. Tutustumiskertoja olisi hyvä olla useampi kuin yksi, koska tilanteet päiväkodeissa muuttuvat nopeasti ja useammalla kerralla on mahdollista tutustua paremmin ja keskustella enemmän.

Usein päiväkotiryhmissä on kiire vaihtuvien ja yllättävien tilanteiden takia ja päivähoitohenkilökuntaa tarvitaan lapsiryhmässä. Siksi useammalla tutustumiskerralla olisi mahdollista vastata vanhempien kysymyksiin ja aikaa molemminpuoliseen tutustumiseen olisi enemmän. Joskus päivähoiton aloitus tulee hyvin pikaisesti päivähoitopaikan saamisen jälkeen eikä mahdollisuutta useaan tutustumiskertaan ole. Silloin olisi tärkeää ottaa huomioon uusi perhe alkupäivien tulo- ja lähtötilanteissa erityisen hyvin. Silloin henkilökunnalla olisi mahdollisuus vastata vanhemmilla heränneisiin kysymyksiin.

Ennen päivähoiton aloitusta on tarpeellista käydä vanhempien ja päivähoiton henkilökunnan välinen keskustelu, jossa luodaan pohjaa alkavalle yhteistyölle. Keskustelussa

olisi hyvä käydä läpi vanhempien odotuksia päivähoidosta ja keskustella päivähoiton aloitukseen liittyviä tunteita niin vanhempien kuin lapsenkin näkökulmasta. Keskustelussa sovitaan päivähoiton aloituksesta ja siitä, miten alku ja tutustuminen järjestetään. (Helenius ym. 2001, 46.) Vain harva vanhempi kertoi erikseen pidetystä aloituskeskustelusta ennen päivähoiton alkua. Vanhemmat kertoivat aloituskeskustelun olleen yhtä kuin tutustumiskäyntien. Lisäksi aloituskeskustelujen ajankohdan kerrottiin olleen pian päivähoiton aloituksen jälkeen. Tästä nousee ajatus, että mahdollisesti erilliset aloituskeskustelut korvataan tutustumiskäynneillä ja niissä käytävillä keskusteluilla. Aloituskeskustelut on tarkoitettu pidettäväksi ennen lapsen päivähoiton aloittamista. Mikäli tutustumiskäynnit ovat aina lapsiryhmässä, jossa keskustelu saattaa jäädä pintapuoliseksi henkilökunnan kiireen vuoksi, olisi tarpeellista käydä erillinen aloituskeskustelu, jossa henkilökunta saa tutustua lapseen ja perheeseen. Silloin myös perhe tutustuu henkilökuntaan sekä saa tietoa ja ohjeistusta päivähoiton aloitukseen ja tulevaan päivähoitoelämään ja vanhemmat saavat vastauksia kysymyksiinsä.

Ajalliset rajoitukset ja henkilökunnan rajallinen määrä saattavat olla myös yksi syy, miksi aloituskeskusteluja ei suurissa määrin pidetä. Usein kesken päivähoitopäivää lapsiryhmästä on vaikea irrottaa yhtä hoitajaa muihin tehtäviin, kun lapsiryhmässä tarvitaan kaikkien jäsenten läsnäolo ja apu. Siksi on helpompaa käydä niin kutsuttu aloituskeskustelu yhtä aikaa tutustumisten yhteydessä, jotta lapsiryhmän henkilökunnan määrä pysyy samana, mutta valvomistehtävien ohessa voidaan käydä keskustelua. Heleniuksen ym. mukaan aloituskeskustelu olisi välttämätön, mahdollisuuksien mukaan, jotta päivähoiton alkuun voidaan valmistautua mahdollisimman hyvin (2001, 46). Päivähoitotai-paleen alun sujumuuden ja päivähoitoon sopeutumisen vuoksi alkukeskustelu olisi pidettävä jossakin muodossa mikäli resurssit mahdollistavat sen. Keskustelu olisi tärkeä tiedonjakamisen hetki niin vanhemmalle kuin kasvattajallekin. Aloituskeskusteluihin tulisi panostaa nykyistä enemmän.

Henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma laaditaan kaikille päivähoitossa oleville lapsille päivähoiton henkilökunnan ja vanhempien yhteistyönä. Varhaiskasvatuskeskusteluissa painotetaan lapsen vahvuuksia ja kehitystä tukevia hyviä puolia. Lapsen kehitykseen liittyvät ongelmat kuuluu tuoda esille konkreettisinä ja vanhempien kanssa yhdessä keskustellen pitää etsiä ratkaisua vaikeuksiin. (Stakes. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus 2005, 32–33.) Varhaiskasvatussuunnitelmasta ja sen teke-

misestä vanhemmilla oli pääosin positiivisia kokemuksia. Vanhemmat kokivat miellyttäväksi sen, että keskustelun ilmapiiri oli koko ajan positiivinen ja hyviin asioihin keskittyttiin keskusteluissa eniten. Vanhemmat kokivat, että heillä ja varhaiskasvattajilla oli samankaltaiset näkemykset lapsen kehityksestä ja oppimisesta. Keskusteluista tuli tunne, että vanhempia tuetaan lapsen kasvatuksessa ja että vanhemmat ja varhaiskasvattajat tukevat yhdessä lapsen kasvua ja kehitystä.

Asiakkaalle tärkeäksi asiaksi nousi keskustelujen ilmapiirin pysyminen positiivisena, vaikka olisi vaikeitakin asioita keskusteltavana. Varhaiskasvattajan kuuluu huolehtia keskustelujen pysymisestä positiivisena ja lapsen vahvuuksiin keskittymisestä. Ikävistä asioista keskustelu on vanhemmalle usein vaikeaa, jolloin varhaiskasvattajan täytyy osata keskustella aiheista ilman syyllistämistä. Keskustelut on hyvä päättää aina positiivisten asioiden kertomiseen tai kertaamiseen. Vanhemmalle pitäisi jäädä yhteisistä varhaiskasvatuskeskusteluista aina hyvä olo.

Kasvatuskumppanuuden toteutuminen edellyttää vanhempien ja varhaiskasvattajien tiivistä ja toimivaa vuorovaikutusta. Yhteistyön ja vuorovaikutuksen mahdollistaa vanhempien ja henkilöstön kohtaamiset. Kohtaaminen vaatii taitoa kuunnella ja kuulla ihmistä sekä olla läsnä tilanteessa toisen henkilön kanssa, kiireettömästi (Koivunen 2009, 151, 159.) Päivittäisistä kohtaamisista varhaiskasvattajien kanssa tuloksissa oli sekä hyviä asioita että kehitettävää. Vanhemmat toivoivat kuulevansa päivittäin tietoja lapsensa päivästä. Erityisesti pienten lasten vanhemmille on tärkeää kuulla lapsen nukkumisesta ja syömisestä, mutta myös jotakin päivän toiminnasta, esimerkiksi leikeistä. Päivähoiton henkilökunta ei välttämättä ole paikalla lapsen koko päivähoitopäivää, jolloin sama varhaiskasvattaja ei ole ollut paikalla aamulla sekä iltapäivällä. Tällöin tärkeää on henkilökunnan keskinäinen yhteistyö. Henkilökunnan jäsenten on tiedotettava toisiaan päivän eri tilanteista, jotta iltapäivisin vanhemmille voidaan kertoa lapsen päivän kuulumiset mahdollisimman kattavasti. Muistiinpanojen tekeminen lapsen päivän kulusta on yksi esimerkkitalpa, jota käytetään hyväksi päiväkodeissa.

Henkilökunnan kiire ja tavoittamattomuus nousivat useassa vastauksessa kehitettäväksi aiheeksi. Kiire sekä henkilökunnan aloitteellisuuden puute vanhempien lähestymisessä ja henkilöstön tavoittamattomuus esiintyivät vanhempien kokemusten mukaan yhteistyötä vähentävinä tai estävinä asioina. Päiväkotiarki voi olla usein hektistä, jolloin päi-

vän keskusteluhetket vanhempien kanssa saattavat olla pikaisia kuulumisten vaihtoja. Kuitenkin vanhempien kanssa tehtävä yhteistyö on yksi varhaiskasvatukseen kuuluvista työalueista, jolloin sitä ei saisi laiminlyödä. Lisäksi vaikka päivän keskusteluhetket voivat olla lyhyitä, tulisi vanhemmalle jäädä olo, että hän on saanut kaiken tarpeellisen tiedon lapsensa päivästä. Tähän varhaiskasvattaja voi vaikuttaa olemalla läsnä lyhyessäkin kohtaamistilanteessa ja tuomalla vanhemmalle esille sen, miksi keskusteluun on vain vähän aikaa esimerkiksi kiireellisissä iltapäivien hakutilanteissa. Päiväkodeissa hyödyllisiä niin henkilöstölle kuin perheelle olisivat mahdolliset täydennyskoulutukset kasvatuskumppanuudesta.

Varhaiskasvatuksen neuvottelukunnan raportissa kirjoitetaan päivähoidon henkilöstön määrään vaikuttavat sijaisjärjestelyt. Sijaisten puute, esimerkiksi taloudellisten syiden takia, kuormittaa päivähoidon henkilökuntaa ja vaikeuttaa henkilökunnan työtä ja esimerkiksi siihen kuuluvaa yhteistyötä vanhempien kanssa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2008, 51.) Henkilökunnan määrä voi vaikuttaa yhteistyön tekemiseen negatiivisesti. Tällöin myös vanhemmille näyttäytynyt kiire näkyy helposti päivähoidon arjessa. Tärkeää olisikin löytää ratkaisuja päivähoidon henkilöstöpolitiikkaan, niin että henkilökunnan ei tarvitsisi toimia liian vähällä henkilöstömäärällä, koska se vaikuttaa lapsiryhmässä tehtävän työn lisäksi myös muihin varhaiskasvattajien työalueisiin, kuten yhteistyön toteuttamiseen.

Vanhemmat pitivät päiväkodin järjestämiä vanhempainiltoja tärkeinä. Vanhemmat kokivat vanhempainillat hyödyllisiksi nimenomaan tiedon lisäämisen näkökulmasta, he kokivat saaneensa vanhempainilloista uutta tietoa päiväkodista ja lapsiryhmästä ja niiden toiminnasta. Vanhempainiltojen ajankohdan on hyvä olla syksyllä, jolloin suurin osa lapsista aloittaa päivähoidon. Vanhempainilloissa voi tulla esille uutta tietoa uusille päivähoitopalveluiden käyttäjille. Lisäksi vanhempainillat tarjoavat hyvän mahdollisuuden vanhemmille luoda sosiaalisia kontakteja muiden vanhempien kanssa. Sosiaalinen tuki ja erityisesti vertaisten tuki ovat päivähoidon aloittaneille tärkeää. Kasvatuskumppanuuden yhtenä tavoitteena on mahdollistaa vanhempien keskinäistä yhteistyötä ja verkostoitumista, ja päiväkodin kuuluu järjestää vanhemmille mahdollisuuksia keskustella paitsi henkilökunnan kanssa, myös muiden vanhempien kanssa (Stakes. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus 2005, 31).

Kuten Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa kirjoitetaan, kasvatuskumppanuus ja vanhempien ja varhaiskasvattajien välinen yhteistyö on tietoista yhdessä toimimista lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi. Kasvatuskumppanuutta toteutetaan lapsen tarpeista lähtien vastaten lapsen tarpeisiin ja pyrkien lapsen hyvinvointiin (2005, 31.) Vanhempien kokemusten mukaan heidät oli perehdytetty hyvin päivähoiton alkamiseen ja vastaanotettu perhe ja lapsi miellyttävällä tavalla uuteen päivähoitopaikkaan. Alkuvaikeuksien ohi päästiin nopeasti niin, että lapsi viihtyi pian päiväkodissa hyvin. Päivähoiton alkamisessa tärkeää on, että lapsi sopeutuu hyvin uuteen hoitopaikkaan ja tutustuu uusiin aikuisiin ja lapsiin. Vanhempien mukaan päivähoitohenkilöstö on vastannut lapsen tarpeisiin mahdollisimman hyvin, jolloin lapsen päivähoitoon sopeutuminen on käynyt nopeasti ja päivähoitoon jääminen on ollut helppoa.

Vanhemmat kertoivat myös varhaiskasvatuskeskusteluista ja muista henkilökunnan kanssa käydyistä keskusteluista positiivista. Vanhempien kokemuksista kävi ilmi yhdessä tehdyt toimintasuunnat ja yhteiset päätökset, joiden tarkoituksena on tukea lasta kasvussa ja kehityksessä. Kuitenkin päivittäisten kuulumisten vaihto kaipaa vielä kehittämistä, koska päivittäisten kuulumisten kertominen puolin ja toisin voi auttaa ymmärtämään lapsen käytöstä tai toimintaa molemmissa toimintaympäristöissään. Jotta lasta voi ymmärtää paremmin, on tärkeää panostaa päivän tapahtumien kertomiseen niin päivähoiton taholta kuin vanhempienkin taholta.

Kontekstuaalisen kasvun malli painottaa lapsen eri kasvatusympäristöjen välistä vuorovaikutusta. Kontekstuaalisen mallin mesosysteemi tarkastelee esimerkiksi kodin ja päivähoiton välisen suhteen merkitystä lapsen hyvinvoinnille. Mesosysteemi on lapsen tärkeimpien toimintaympäristöjen eli mikrosysteemien välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä. Kontekstuaalisen mallin mukaan lapsen kasvatusympäristöjen välisten suhteiden toimivuus voi vaikuttaa lapsen kehitykseen myönteisellä tavalla. (Hujala, Puroila, Parri-la-Haapakoski & Nivala 1998, 18–19.) Opinnäytetyön tuloksista ilmeni selvästi, että vanhemmat pitävät päivähoiton kanssa tehtävää yhteistyötä tärkeänä. Vanhemmat toivat esille yhteistyön merkityksen sekä vanhemmille itselleen sekä lapselle ja lapsen sopeutumiselle uuteen päivähoitopaikkaan päivähoiton alkuvaiheessa.

Tuloksista kävi ilmi vanhempien ja päivähoiton yhteistyön merkitys lapselle erityisesti päivähoiton aloituksessa, lapsen sopeutumisessa päivähoitoon. Vanhempien ja päivä-

hoitohenkilöstön tutustuminen toisiinsa ja päivittäiset keskustelut sekä vanhempien luottamus henkilöstöön voivat auttaa lasta sopeutumaan päivähoitoon nopeammin. Vanhempien ja henkilöstön lämpimät ja positiiviset välit välittyvät myös lapselle, joka voi sitä kautta luottaa päivähoidon aikuisiin. Päivähoidon alkuvaiheessa tehtävä yhteistyö vanhempien ja päivähoidon henkilöstön välillä rakentaa kasvatuskumppanuutta. Päivähoidon alkuvaiheessa yhteistyöhön panostaminen luo hyvät edellytykset kasvatukselliselle kumppanuudelle ja luottamukselliselle vuorovaikutussuhteelle päivähoidon jatkuessa. Toimiva yhteistyösuhde voi vaikuttaa myönteisesti lapsen kehitykseen päivähoidon jatkuessa. Toimiva vuorovaikutussuhde mahdollistaa monenlaisen keskustelun lapsesta ja lapsen asioista, jolloin lapsen kehitystä ja kasvua voidaan tukea mahdollisimman hyvin molemmissa kasvuympäristöissä.

Lapsen eri kasvatusympäristöjen, kodin ja päivähoidon, yhteistyöllä ja vuorovaikutuksella on merkitystä lapsen hyvinvoinnille. Lapsen päivähoidon aloittamisvaiheessa on tärkeää, että varhaiskasvattajat ja vanhemmat ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Näin vanhemmat ja päivähoidon henkilökunta saavat tärkeää tietoa lapsen toiminnasta toisessa kasvuympäristössään ja lapsesta voidaan saada kokonaisvaltainen kuva. Parhaimmassa tapauksessa tällainen kasvatusympäristöjen yhteistyö ja tiedonvaihto näkyvät esimerkiksi lapsen päiväkotiarjessa, jossa kunnioitetaan ja otetaan huomioon lapsen muihin kasvuympäristöihin liittyviä seikkoja, kuten esimerkiksi miten lasta kotona hoidetaan ja millaisia rutiineja lapsella kotonaan on.

7 TUTKIMUKSEN EETTISYYS JA LUOTETTAVUUS

Tutkimuksen tulokset vaikuttavat tutkijan tekemiin eettisiin ratkaisuihin, toisaalta taas eettiset kysymykset voivat vaikuttaa tutkijan tekemiin ratkaisuihin tutkimustyössään (Tuomi & Sarajärvi 2002, 122). Jo tutkimuksen aiheen valinta asettaa tutkijalle kysymyksiä, joihin liittyy eettistä pohdintaa. Aiheen valintaan vaikuttaa se, kenen ehdoilla tutkimusaihe valitaan ja mikä on tutkimuksen tarkoitus. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 126.)

Kun tutkimuksen kohteena ovat ihmiset, liittyy tutkimukseen useita eettisiä kysymyksiä, jotka tutkijan on otettava huomioon. Tutkijan on selvitettävä tutkimukseen osallistuville tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja mahdolliset riskit niin, että osallistujat ymmärtävät, minkälaiseen tutkimukseen he ovat osallistumassa. Tutkimukseen osallistujat ovat vapaaehtoisesti mukana tutkimuksessa. Osallistujille on selvitettävä heidän oikeutensa siitä, että he saavat kieltäytyä osallistumasta tutkimukseen ja keskeyttää tutkimuksessa mukanaolo milloin tahansa sekä kieltää häntä koskevan aineiston käyttö tutkimuksessa. Lisäksi tutkijan on otettava huomioon se, että tutkittaville ei saa aiheuttaa minkäänlaista vahinkoa tutkimuksessa. Tutkimuksessa mukana oleviin henkilöihin liittyy myös muita sääntöjä, jotka tutkijan on huomioitava tutkimusta tehdessään. Tutkimustietojen on oltava luottamuksellisia, tutkimuksessa saatuja tietoja ei saa luovuttaa ulkopuolisille eikä tietoja saa käyttää muuhun kuin tutkimukseen. Lisäksi tutkimuksessa mukana olleiden henkilöiden on jätävä anonyymeiksi ja osallistujien tiedot on järjestettävä niin, että osallistujien nimettömyys säilyy. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 128–129.)

Tutkimukseen osallistuvilta vanhemmilta olen kysynyt heidän mahdollisuuksiaan ja halukkuuttaan osallistua tutkimukseen kirjoittamalla kokemuksiaan. Jo tiedusteluvaiheessa olen kertonut heille tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuudesta. Lisäksi kirjallisessa ohjeistuksessa pyysin vanhempia kirjoittamaan kertomuksensa nimettöminä, jotta heidän vastauksensa pysyvät tunnistamattomina. Sähköisesti lähetetyt vastaukset olen tulostanut paperiversioiksi ja tuhonnut sähköpostit joissa vastaukset olivat. Erityisesti tutkimustulosten raportointivaiheessa olen pohtinut ja tarkastellut paljon omaa raportointiani. Olen pitänyt erittäin tärkeänä sitä, että vastaajat pysyvät tunnistamattomina, kun raportoin saamiani tuloksia. Siihen olen myös tietoisesti pyrkinyt. Lisäksi olen huo-

lehtinut saamieni vastausten pysymistä myös itselleni mahdollisimman tunnistamattomina niin, etten itsekään tutkijana tunnista vastaajien henkilöllisyyttä vastauksista.

Tutkimuksen eettisyyteen liittyvät myös kysymykset muiden tutkijoiden ja tutkimusten raportoinnista ja viittauksista. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu esimerkiksi oikeanlainen viittaaminen aikaisempiin tutkimustuloksiin, tutkimustulosten tai käytettyjen menetelmien kunnollinen raportointi sekä tulosten kunnollinen kirjaaminen ja säilyttäminen. Lisäksi on olemassa erikseen kysymykset, jotka liittyvät vilppiin: luvattomasti lainattujen tai vääristeltyjen havaintojen ja tulosten esittäminen omina. On tutkijan vastuulla noudattaa hyvän tieteellisen käytännön sääntöjä ja pitää huolta tutkimuksen rehellisyydestä. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 130.) Olen huolehtinut koko tutkimuksen ajan lähdeviittausten oikeanlaisesta ja tarkasta kirjaamisesta. Lähdeviittauksista ja muusta raportoinnista huolehtiminen lisää tutkimuksen luotettavuutta.

Tutkimuksen luotettavuutta lisää tutkimuksen tarkka ja asianmukainen raportointi. Tutkimuksen osat ja eri vaiheet on raportoitava mahdollisimman yksityiskohtaisesti, jotta tutkittavasta aiheesta saa selkeän kuvan. Tutkimuksen raportoinnin johdonmukaisuus tuo uskottavuutta tutkimukselle, esimerkiksi aineiston keruusta tulosten raportointiin ja tarkemmin, mitä vaiheita ja menetelmiä niissä on käytetty. Lisäksi mahdollisten ongelmien kirjaaminen on tärkeää. (Tuomi & Sarajärvi 2002, 135, 138.) Olen pyrkinyt siihen, että raportoin ja kuvailen opinnäytetyön tekovaiheet mahdollisimman tarkasti. Olen kiinnittänyt huomiota siihen, että tuon esille opinnäytetyön eri vaiheet ja käytetyt menetelmät mahdollisimman selkeästi, jotta lukija saa prosessista selkeän ja todenmukaisen kuvan. Olen myös pyrkinyt perustelemaan ja selkeyttämään tekemiäni valintoja opinnäytetyön eri vaiheissa. Lisäksi olen kiinnittänyt huomiota omaan kirjalliseen raportointiin niin, että se on mahdollisimman ymmärrettävää ja helppolukuista.

Tutkimuksen luotettavuuteen liittyy lisäksi arviointi tutkimukseen osallistujien ohjeistamisesta. Tutkimuksessani ohjeistus on kirjallinen ohjeistus, joka on lähetetty sähköisesti halukkaille tutkimukseen osallistujille. Olen pohtinut omaa ohjeistamistani, onko antamani ohjeistus ollut riittävää ja olenko ohjeistanut osallistujia tarpeeksi ymmärrettävästi. Lähetin sähköisesti ohjeistuksen vastauksien kirjoittamiseen, jossa kerroin tutkimukseni aiheesta ja tarkensin mitä tarkoitan päivähoiton alkuvaiheella. Ohjeistuksessa annoin osallistujille mahdollisia aiheita kirjoituksiin, jotka liittyvät tutkimukseni ai-

heeseen. Pysin käyttämään ohjeistuksessa mahdollisimman ymmärrettävää kieltä ja antamaan konkreettisia esimerkkejä kirjoitusten aiheiksi. Lisäksi annoin osallistujille mahdollisuuden ottaa minuun yhteyttä ja kysyä lisätietoja tutkimuksesta tai kirjoitusten aiheista. Vanhemmat olivat kirjoittaneet tutkimukselleni merkityksellisistä aiheista kirjoittaen kokemuksiaan kasvatuskumppanuudesta ja päivähoiton aloittamisesta monipuolisesti. Vanhemmat olivat vastanneet kertomuksissaan niihin asioihin joita opinnäytetyössäni tutkin. Tämän perusteella uskon, että onnistuin vanhempien ohjeistamisessa. Vanhemmat eivät myöskään tehneet minulle lisäkysymyksiä tutkimuksesta tai ohjeistuksesta. Tulkitsin itse tämän tarkoittavan sitä, että vanhemmat olivat ymmärtäneet ohjeistuksen riittävän hyvin, jotta he pystyivät kirjoittamaan kertomuksensa.

Tutkimuksen toteuttamisen raportoinnin lisäksi tulosten tulkinta ja siihen liittyvien seikkojen raportointi on huomioitava tutkimuksessa. Tulosten tulkinnessa tutkijan on tuotava esille tarkasti ja selvästi millä perusteilla tutkija esittää tekemiään tulkintoja. (Hirsjärvi ym. 2009, 233.) Tutkimustuloksiin vaikuttaa vastaajien tulkinta minun antamistani ohjeistuksesta sekä minun tulkintani saamistani vastauksista. Huomasin vastaajien kirjoittaneen paljon antamistani esimerkkiaiheista. Se ei haitannut, sillä ne olivat aiheita, jotka kuuluvat oleellisesti tutkimusaiheeseen. Se vaihteli, kuinka paljon kukin vastaaja oli aiheesta kirjoittanut.

Lisäksi vastauksissa oli kirjoitettu myös muista aiheista, joita esimerkkiaiheiksi ehdotin. Vanhemmat olivat kirjoittaneet muun muassa vanhempainilloista ja päivähoiton tiedottamisesta. Mielestäni vanhemmat olivat tulkinneet minun antamaani ohjeistusta niin kuin itse olin sen tarkoittanut tulkittavaksi. Vanhemmat olivat kirjoittaneet vastauksiinsa niistä kokemuksista, jotka olivat opinnäytetyöni kannalta tärkeitä ja oleellisia. Lisäksi vanhemmat olivat kirjoittaneet mielestäni monipuolisesti kokemuksiaan juuri liittyen päivähoiton alkuvaiheeseen, joka on opinnäytetyölleni oleellista tietoa. Pohdin myös omia tulkintojani vastaajien kirjoituksista ja kokemuksista. Pysin raportoimaan tulokset mahdollisimman tarkasti muuttamatta kokemusten sisältöä.

Tutkimuksen luotettavuutta parantavat lisäksi myös tutkimuksen tuloksissa olevat suorat lainaukset vanhempien kirjoittamista kertomuksista. Suorat lainaukset tuovat vanhempien kokemuksia konkreettisemmiksi. Olen pyrkinyt valitsemaan suorat lainaukset niin, että ne kuvaavat vanhempien kokemuksia mahdollisimman hyvin kirjoitetuista ai-

heista. Valitsin jokaisesta kirjoitetusta aiheesta useamman lainauksen, jotka liitin tulosten yhteyteen. Näin halusin tuoda esille vanhempien kokemuksia aiheista mahdollisimman monipuolisesti. Suorien lainauksien valinnassa kiinnitin huomiota myös siihen, että vastaajia ei voi tunnistaa lainauksista.

8 POHDINTA

Opinnäytetyöni tarkoitus oli kuvailla vanhempien kokemuksia päivähoiton kanssa tehtävästä yhteistyöstä päivähoiton alkuvaiheessa. Tutkimuksen tavoitteena oli tuoda esille kokemuksellista tietoa vanhempien kokemuksista kasvatuskumppanuudesta päivähoiton alussa. Tutkin kokemuksia narratiivien kautta, tutkimusaineistoni olivat vanhempien kirjoittamat kirjoitukset kokemuksistaan eli narratiivit. Aineistolle tein teoriaohjaavan sisällönanalyysin, jossa analyysiä ohjasi kasvatuskumppanuuden teoriapohja. Aineistosta tuloksina nousi esille sekä toimivia asioita päivähoiton alkuvaiheen yhteistyön tekemisessä että kehitettäviä asioita, joissa useilla vanhemmilla oli asioista huonojakin kokemuksia. Vanhemmat olivat tyytyväisiä päivähoiton aloitukseen liittyviin asioihin, kuten päivähoitoon tutustumiseen ja päivähoiton vastaanottoon lapsen aloittaessa päivähoiton. Eniten kehitettäviä asioita nousi esille päivittäisten kohtaamisten suhteen. Vanhemmat kokivat päivähoiton kiireen vähentävän yhteistyötä sekä henkilökunnan tavoittamattomuuden ja aktiivisuuden puutteen estävän yhteistyön tekemistä. Kuitenkin vanhemmat olivat pääosin tyytyväisiä siihen yhteistyöhön, jota päivähoitohenkilöstö on päivähoiton alkuvaiheessa heidän kanssaan tehnyt.

Kasvatuskumppanuutta painotetaan varhaiskasvatuksessa yhä enemmän, ja varhaiskasvatustyössä pyritään siihen, että perhe ja vanhemmat ovat osallisia oman lapsensa varhaiskasvatuksessa. Tämän takia opinnäytetyön aiheeni on erittäin tärkeä tutkimusaihe, erityisesti asiakkaan näkökulmasta tarkasteltuna. Varhaiskasvatustyön pitäisi olla asiakaslähtöistä ja asiakasta osallistavaa, jolloin kasvatuksellinen kumppanuus tulee tärkeäksi osaksi päivähoiton työtä. Kasvatuskumppanuus edistää vanhemman osallisuutta oman lapsensa varhaiskasvatuksessa. Työtä voidaan kehittää asiakaslähtöisempään suuntaan kysymällä asiakkaiden mielipidettä asian tilasta heidän kokemanaan.

Opinnäytetyöni keskittyi tutkimaan vanhempien kokemuksia kasvatuskumppanuudesta päivähoiton alkuvaiheessa, noin ensimmäisen puolen vuoden aikana. Näkökulma on tärkeä, koska päivähoiton alussa luodaan avoin ja tasavertainen suhde perheen ja varhaiskasvattajien välille. Päivähoiton aloitukseen kuuluu paljon erilaisia asioita, jotka kuuluvat kasvatuskumppanuuteen ja yhteistyöhön. Esimerkiksi varhaiskasvatussuunni-

telmien tekeminen kuuluu tehdä päivähoidon alkuvaiheessa, suunnitelmaa tarkastetaan tasaisesti vuosittain. Päivähoidon alkuvaiheessa tehty työ avoimen, luottamuksellisen ja tasavertaisen yhteistyösuhteen aikaansaamiseksi kantaa myös päivähoidon jatkuessa.

Opinnäytetyöni tulokset voivat heijastaa vanhempien kokemuksia laajemminkin mittakaavassa. Tutkimusaineistoni ei koostunut pelkästään yhden päiväkodin asiakkaista, eikä edes yhden kunnan alueelta. Vanhemmilla oli hyvin samankaltaisia kokemuksia samoista aiheista vaikka he eivät olleet tiedettävästi saman päiväkodin asiakkaita. Eri-tyisesti tutkimusaineistosta löytyneiden kehityskohtien samankaltaisuus useiden vastaajien kertomuksissa kertoo mielestäni selkeästi kasvatuskumppanuuden tilanteesta päivähoitopalveluissa. Tämän takia voi olla mahdollista, että kehitettäviä seikkoja kasvatuskumppanuuden työtavoissa voi olla laajemminkin mittakaavassa. Opinnäytetyöni tarkoituksena ei kuitenkaan ollut tehdä yleistyksiä kasvatuskumppanuuden tilasta Suomen päivähoitopalveluissa vaan tuoda esille vanhempien näkökulmasta kokemuksia kasvatuskumppanuudesta. Kokemusten samankaltaisuus voi kuitenkin viestiä erityisesti kasvatuskumppanuuden kehityskohteista laajemminkin.

Opinnäytetyöprosessi alkoi aiheen valinnalla talvella 2011. Kirjoitin opinnäytetyön suunnitelmaa kevään 2011 ja työni näkökulma muotoutui pikkuhiljaa nykyisenlaiseksi, kun päätin tutkia opinnäytetyössäni päivähoidon alkuvaihetta ja yhteistyötä perheen ja päivähoiton kesken. Aiheen valintaan vaikutti oma kiinnostukseni aihetta kohtaan. Syksyllä 2011 aloitin tutkimusaineiston keräämisen ja tutkimusaineiston analysointi ja opinnäytetyön raportin kirjoittaminen tapahtui vuoden 2012 keväällä.

Pidän opinnäytetyöni aiheen valintaa onnistuneena. Olen ollut kiinnostunut omasta tutkimusaiheestani koko opinnäytetyöprosessin ajan jo sen takia, että pidän itse aihetta tärkeänä ja pidän tutkimusaihetta ja tutkimusta hyödyllisenä myös itselleni henkilökohtaisesti. Olen tehnyt opinnäytetyöprosessissa valintoja, joiden takia kiinnostukseni opinnäytetyöhön on säilynyt ja mielekkäisyys tutkimuksen toteutukseen on pysynyt. Valinnat ovat koskeneet esimerkiksi aineiston keräystapaa ja aineiston analyysitapaa. Olen valinnut sellaisia toteutustapoja tehdä tutkimusta, että olen itse ollut kiinnostunut tutkimukseni tekemisestä. Mielestäni on tärkeää, että oman opinnäytetyön ja tutkimuksen tekeminen säilyy koko prosessin ajan mielekkäänä. Silloin työhön jaksaa paneutua ja työn tekemiseen on motivaatiota. Lisäksi tällöin tutkimuksen tekemisestä oppii itsekkin uutta.

Olen kohdannut opinnäytetyöprosessin aikana hetkiä, jolloin on ollut vaikea motivoida itseäni kirjoittamaan. Opinnäytetyöprosessi oli kesken viimeisen työharjoittelun aikana, jolloin oli vaikea motivoida itseäni kirjoittamaan raskaiden harjoittelupäivien jälkeen. Välillä erilaisten syiden vuoksi kirjoittamiseen tuli taukoja, jonka jälkeen saattoi olla vaikeuksia taas jatkaa kirjoitustyötä. Esimerkiksi opinnäytetyön ohjaukset auttoivat motivoimaan itseäni uudelleen kirjoitustyöhön.

Tein opinnäytetyöni yksin, ilman työparia. Koen sen olleen sekä itselleni että työlleni niin heikkous kuin vahvuuskin. Mikäli olisin tehnyt opinnäytetyön yhdessä työparin kanssa, olisin saanut opinnäytetyön tekovaiheessa kaivattua toista näkökulmaa niin toteuttamiseen kuin kirjoittamiseenkin. Kuitenkin oponoijat eli vertaisarvioijat yhdessä työtä ohjanneiden opettajien kanssa tarjosivat minulle tarpeellisen toisen näkökulman työhön, jolloin sain ideoita ja vaihtoehtoja opinnäytetyön toteutukseen ja kirjoituksen ulkoasuun sekä oikeinkirjoitukseen.

Opinnäytetyön tekeminen yksin antoi itselleni vapaammat kädet toteuttaa asiat itselleni mieluisimmalla tavalla ilman, että olisi tarvinnut tehdä kompromisseja asioissa, joissa mielipiteet työparin kanssa olisivat saattaneet poiketa toisistaan. Nyt sain toteuttaa opinnäytetyön omalla tavallani ja omalla aikataulullani. Jos olisin tehnyt opinnäytetyön jonkun kanssa yhdessä, aikataulu olisi voinut olla tiukempi ja työ olisi voinut valmistua aikaisemmin, koska toisen kanssa työskennellessä yhteisiä sopimuksia ja aikatauluja on kunnioitettava ja niistä on pidettävä kiinni. Kuitenkin työtä yksin tehdessä aikataulu mahdollisti esimerkiksi työskentelyn opinnäytetyön valmistumisen ohessa. Lisäksi muun muassa aineiston analyysiä ja kirjoitustyötä pystyin tekemään aina silloin kun itselleni sopi, mikä oli itselleni tarpeen esimerkiksi juuri opinnäytetyön valmistumisen ohessa työskentelyn takia.

Asetin omiksi oppimistavoitteikseni ammatillisen kasvuun liittyen opinnäytetyöprosessin ajalle sosionomin kompetenssien kautta peilattuja sosiaalialan osaamisen osa-alueita. Sosiaalialan etiikkaan liittyviä kysymyksiä olen pohtinut prosessin aikana erityisen paljon. Olen huolehtinut tarkoin, että opinnäytetyöhön osallistujat pysyvät raportissa nimettöminä. Ohjeistuksessa pyysin vastaajia kirjoittamaan kirjoituksensa nimettöminä. Raportoinnissa olen pohtinut sitä, miten vastaajat pysyvät tulosten raportoinnis-

sa anonyymeinä. Olen pyrkinyt raportoimaan tuloksia niin, että niistä ei tunnista vastaajia. Tutkimuksen tulosten joukossa olevat suorat lainaukset vanhempien kertomuksista pyrin myös valitsemaan niin, että niistä ei tunnista vastaajaa. Lisäksi olen pyrkinyt käsittelemään vastauksia niin, että vastaajien henkilöllisyys pysyi myös minulle itselleni tuntemattomana.

Olen selventänyt vanhemmille tutkimukseen osallistumisen vapaaehtoisuutta jo tiedusteluvaiheessa, kun etsin mahdollisia osallistujia opinnäytetyöhöni. Pohdin, että miten voisin voinut painottaa enemmän opinnäytetyön vapaaehtoisuutta ja keskeyttämismahdollisuutta. Toisaalta itselleni jäi kuva, että kaikki vastaajat ovat mielellään mukana kertomassa kokemuksiaan opinnäytetyötäni varten. Yksi henkilö ei lähettänyt omia kokemuksiaan ollenkaan, syytä tähän en tiedä. Myös tämän takia uskon, että kaikki vastaajat olivat tietoisia osallistumisen vapaaehtoisuudesta.

Pohdin myös opinnäytetyöhön saamani tutkimusaineiston määrän riittävyttä. Lähetin ohjeistuksen seitsemälle vanhemmalle ja kuusi heistä palautti kirjoituksensa minulle. Määrällisesti kuusi vastausta voi kuulostaa vähältä, mutta vanhemmat olivat kirjoittaneet useamman sivun kokemuksistaan. Lisäksi kirjoitettu aineisto on usein lyhyempää ja tiiviimpää kuin esimerkiksi haastatteleamalla saatu aineisto, joka litteroidaan. Kirjoitettu teksti on usein harkittua ja sisältää vain tarpeellisia ja pyydettyjä kokemuksia kirjoitettuna. Saamissani narratiiveissa ei ollut paljon ylimääräistä ainesta, jota tulee esimerkiksi haastatteluissa. Narratiivit oli kirjoitettu tiiviisti kuitenkin kuvailemalla kokemuksia ja niistä heränneitä tunteita. Mielestäni sain aineistoa riittävästi oman opinnäytetyöni tavoitteisiin nähden. Aineistosta löytyi niin toimivia asioita kuin kehitettäviäkin asioita liittyen päivähoidon alkuvaiheen kasvatuskumppanuuteen. Lisäksi jo kuuden vanhemman lähettämässä narratiiveissa tuli paljon erilaisia kokemuksia ja tunteita esille, mutta myös usealla heistä oli samankaltaisia kokemuksia samoista aiheista.

Koen, että olen kehittynyt tutkimuksen tekemisessä ja siihen kuuluvissa osa-alueissa, suunnittelussa, toteutuksessa ja raportoinnissa. Opinnäytetyön tekeminen on ollut pitkä prosessi, jonka aikana teoriaosaaminen niin tutkimusaiheesta kuin tutkimuksen tekemisestäkin ovat kasvaneet. Prosessin aikana oma tietoisuus ja osaaminen tutkimuksen toteuttamisesta ovat lisääntyneet. Tähän ovat vaikuttaneet tutkimuksellisen kirjallisuuden lukeminen sekä opinnäytetyön ohjaukset ohjaavien opettajien kanssa. Oman työn ref-

lektointia olen toteuttanut pitkin opinnäytetyöprosessia. Oman työskentelyn ja kirjoittamisen kriittiseen pohdintaan on tullut valmiudet muissa opinnoissa jo ennen opinnäytetyötä, joten reflektointi on luonnollinen osa työskentelyä. Kykenen muuttamaan työskentelyäni tarpeen vaatiessa.

Yhtenä oppimistavoitteenani oli opinnäytetyön aikana löytää uusia keinoja luoda asiakasta osallistava asiakassuhde. Kasvatuskumppanuuden toteuttaminen asiakaslähtöisesti vahvistaa asiakkaan osallisuutta päivähoidossa. Opinnäytetyön tulokset toivat esille sekä toimivia että kehitettäviä asioita kasvatuskumppanuuden toteuttamisessa päivähoitossa. Vanhemmat toivat vastauksissaan selkeitä toiveita, miten yhteistyötä voitaisiin parantaa päivähoitopalveluissa. Tulosten kautta opin keinoja tai asioita, jotka vanhemmat olivat kokeneet hyviksi ja tärkeiksi asioiksi päivähoiton alkuvaiheen yhteistyössä. Näihin asioihin, jotka vanhemmat kokivat erityisen tärkeiksi, osaan opinnäytetyön takia kiinnittää enemmän huomiota myös työelämässä. Tutkimusaineistosta löytyneiden kehitettävien asioiden koin niin itselleni kuin muillekin varhaiskasvatuksen ammattilaisille hyödyllisenä oppimiskokemuksena. On hyvä tietää, mitä päivähoitossa tehdään hyvin vanhempien kokemusten mukaan, mutta erityisesti kehitettäviä seikkoja pidän tärkeinä tietoina jokaiselle varhaiskasvattajalle. Kehitettäviin asioihin on mielestäni paneuduttava tarkemmin ja niiden kehittäminen olisi otettava vakavasti, jotta päivähoiton asiakkaat voisivat kokea yhteistyön vielä sujuvammaksi ja toimivammaksi. Reflektiivisen työtavan omaamisen ansiosta kykenen myös työelämässä tarkastelemaan omaa työskentelyäni kriittisesti ja muokkaamaan omaa toimintaani tarpeen vaatiessa.

Jatkotutkimusaiheiksi opinnäytetyölleni ehdotan vertailevaa tutkimusta kasvatuskumppanuudesta varhaiskasvattajien ja vanhempien kokemuksista sekä laadullista tutkimusta alle kolmevuotiaiden lasten päivähoiton aloituksesta.

LÄHTEET

Helenius, A., Karila, K., Munter, H., Mäntynen, P. & Siren-Tiusanen, H. 2001. Pienet päivähoidossa. Alle kolmivuotiaiden lasten varhaiskasvatuksen perusteita. 1. painos. Helsinki: WSOY.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

Hujala, E., Puroila, A.-M., Parrila-Haapakoski, S. & Nivala, V. 1998. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hujala, E. & Turja, L. 2011. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS - kustannus.

Häkkä, A., Kuokkanen, H. & Virolainen, A. 2006. Lapsen parhaaksi. Lähihoitaja varhaiskasvattajana. Helsinki: Edita Prima.

Janhonen, S. & Nikkonen, M. 2001. Laadulliset tutkimusmenetelmät hoitotieteessä. Helsinki: WSOY.

Karling, M., Ojanen, T., Sivén, T., Vihunen, R. & Vilén, M. 2008. Lapsen aika. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

Kaskela, M. & Kekkonen, M. 2007. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta – Opas varhaiskasvatuksen kehittämiseen. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kekkonen, M. 2012. Kasvatuskumppanuus puheena. Varhaiskasvattajat, vanhemmat ja lapset päivähoidon diskursiivisilla näyttämöillä. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Tutkimus 72/2012. Tampere: Tampereen yliopistopaino.

Koivunen, P.-L. 2009. Hyvä päivähoito. Työkaluja sujuvaan arkeen. Jyväskylä: PS - kustannus.

Laki lasten päivähoidosta 19.1.1973/36

Oulun yliopiston kirjasto. 2003. Hakupäivä 1.12.2011

<http://herkules oulu.fi/isbn9514271912/html/x721.html>

Rouvinen, R. 2007. ”Tässä työssä yhdistyy kaikki” Lastentarhanopettajat toimijoina päiväkodissa. Joensuu: Joensuun yliopisto.

Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry. Ammattieettinen lautakunta. 2009. Arki, arvot, elämä, etiikka. Sosiaalialan ammattilaisen eettiset ohjeet. 3.painos. Helsinki.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2008. Varhaiskasvatus vuoteen 2020. Varhaiskasvatuksen neuvottelukunnan loppuraportti. Helsinki.

Stakes. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. 2005. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Saarijärvi: Gummerus Kirjapaino Oy.

Sosiaaliportti. ECTS-kompetenssit. 2010. Hakupäivä 27.3.2011

<http://www.sosiaaliportti.fi/fi->

[FI/sosiaalialanamkverkosto/sosiaaliala_ammattikorkeakouluissa/sosionomi_amk_tutkin to/ects_kompetenssit/](http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/sosiaalialanamkverkosto/sosiaaliala_ammattikorkeakouluissa/sosionomi_amk_tutkin to/ects_kompetenssit/)

Tamminen, T. 2004. Olipa kerran lapsuus. Juva: WSOY.

Thl. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Kasvun kumppanit. Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lainsäädäntö. 2012. Hakupäivä 2.1.2012

http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-

[fi/lait/varhaiskasvatus/lainsaadanto/varhaiskasvatuksen_ja_esiopetuksen_keskeinen_lain saadanto](http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/lait/varhaiskasvatus/lainsaadanto/varhaiskasvatuksen_ja_esiopetuksen_keskeinen_lain saadanto)

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2002. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 6. uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Vilén, M., Vihunen, R., Vartiainen, J., Sivén, T., Neuvonen, S. & Kurvinen, A. 2006. Lapsuus erityinen elämänvaihe. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.

LIITTEET

Hei!

LIITE 1

Olen sosionomiopiskelija Oulun seudun ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyötäni ja tutkin siinä vanhempien kokemuksia yhteistyöstä päivähoiton henkilökunnan kanssa päivähoiton alkuvaiheessa. Tutkimuksessani olen rajannut alkuvaiheen tarkoittamaan ensimmäistä puolta vuotta päivähoiton asiakkaana.

Vanhempina teillä on tärkeää tietoa tutkimusaiheestani, ja siksi toivon teidän osallistuvan tutkimukseeni, ja kirjoittavan vapaamuotoisen kertomuksen kokemuksistanne liittyen yhteistyöhön päivähoiton henkilöstön kanssa ensimmäisen puolen vuoden asiakkuuden aikana.

Mahdollisia aiheita kirjoituksiinne voivat olla esimerkiksi:

- Kokemukset päivähoiton aloituskeskustelusta päiväkodin henkilöstön kanssa ennen päivähoiton aloitusta, sekä kokemukset tutustumiskäynnistä/-käynneistä päiväkotiin.
- Kokemukset varhaiskasvatussuunnitelman laatimisesta, ja kasvatustilanteista päiväkodin henkilökunnan kanssa.
- Kokemukset päivittäisestä yhteistyöstä päivähoiton henkilökunnan kanssa, kokemukset lapsen vienti- sekä hakutilanteista.
- Muut kokemukset yhteistyöhön liittyvistä asioista teidän ja päivähoiton henkilöstön välillä.

Toivon teidän lähettävän kirjoituksenne minulle 31.10.2011 mennessä, sähköpostitse osoitteeseen ***** tai tavallisella postilla osoitteeseen *****.

Toivon teidän kirjoittavan vastauksenne nimettöminä, jotta voin käsitellä vastauksianne
anonyymeinä.

Yhteistyöterveisin,

Hanna Nisula
Oulun seudun ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö

Mikäli teillä on kysyttävää tutkimukseen liittyen, voitte ottaa minuun yhteyttä sähkö-
postitse *****.